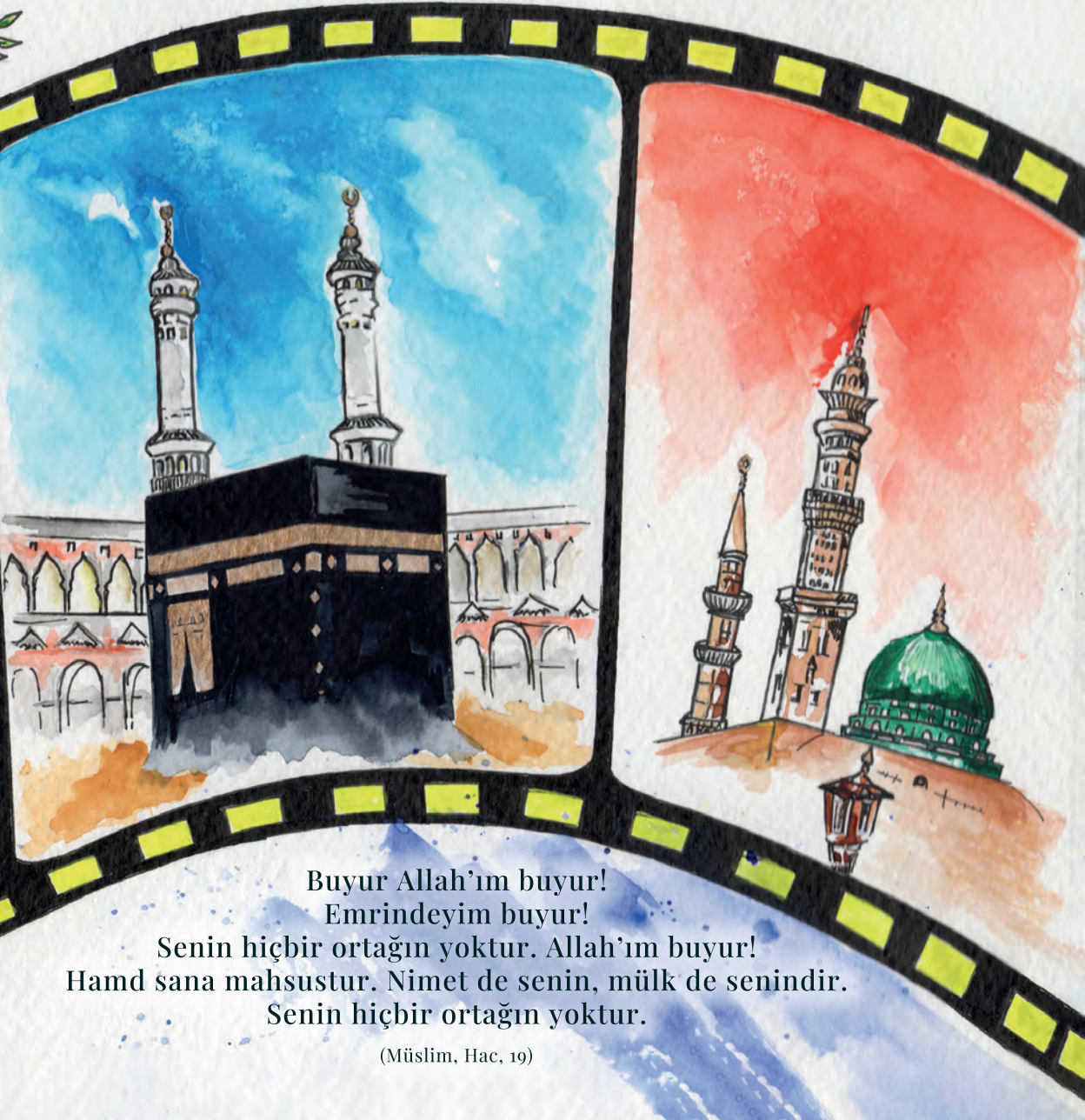

ricat

düşünce, kültür ve sanat dergisi
sayı: 8 temmuz-ağustos-eylül

Buyur Allah'ım buyur!
Emrindeyim buyur!
Senin hiçbir ortağın yoktur. Allah'ım buyur!
Hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir.
Senin hiçbir ortağın yoktur.

(Müslim, Hac, 19)

bkmkitap

bir kitapla mümkün!

“Aramızda Kalsın! Sana En Uygun Fiyatlı Kitap Sitesini Söylüyorum”

bkmkitap.com

Milyonlarca Kitaba

Tek Tıkla Ulaş

"HAKKIDIR HAKK'A TAPAN MİLLETİMİN İSTİKLAL"

bihmed¹⁹⁹²

Bursa İmam Hatipliler Derneği

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

Uzm. Psk. Dnş. Abdurrahman Dölger

NLP-EFT-Hipnoterapi Uzmanı

- Çocuk Genç Yetişkin Danışmanlığı
- Evlilik ve Çift Danışmanlığı
- Cinsel Danışmanlık
- Hamile Danışmanlığı
- Eğitim Danışmanlığı ve Seminerler

Vakit daraldı.

Zaman, elimize ayağımıza dolanıyor.

Şiirimiz ve hikayemiz eksik.

Aceleciliğimiz ve acemiliğimiz yüzümüze yansıyor.

Ve biz hiçbir şeye yetişemiyoruz.

Geriye dönecek mecalimiz de yok. Geriye dönüp ruhlarımızı yeşertecek mevsimleri de hırpaladık.

Mevsimler küskün.

Dünya telaşında, yeryüzünün telaşlı kulları olarak anılmaktan esirgeyen ve bağışlayan, hep esirgeyen ve hep bağışlayan yüceler yücesine sığınıyoruz.

Ellerimizle kalbimizi yokluyoruz.

Merhamete inanıyoruz.

Merhametin sahibine ve dağıtıcısına inanıyoruz.

Yolumuzu düz eyleyeceğine inanıyoruz.

Yeni sayıya bismillah diyoruz.

ricat

Sayı

8 (Temmuz-Ağustos-Eylül)

İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Talebelere Hizmet Vakfı adına
Murat ELALDI
murat.elaldi@gmail.com

Yayın Kurulu

Yakup Cihat Karahan
Muharrem Demir
Adem Sağlam
Muharrem Kaplan

Kapak Tasarımı

Gülnur Aşcıoğlu

Grafik Tasarım

Abdusselam Tarlak
aselamtrk@gmail.com

Baskı

Star Ajans Matbaacılık ve
Ambalaj Sanayi Ltd. Şti.
0 (224) 249 33 20

HACC ARAFAT'TIR

-
Salih Dülger

Hatip, Emekli öğretmen

“

Lebbeyk Allâhümme lebbeyk!
Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk!
İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk.
Lâ şerîke lek!

”

Buyur Allah'ım buyur! Emrindeyim buyur!
Senin hiçbir ortağın yoktur. Allah'ım buyur!
Hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir.
Senin hiçbir ortağın yoktur.

(Müslim, Hac, 19)

Bizi Telbiye mevsimine ulaştıran Rabbimize hamdolsun. Telbiye 'lebbeyk' diye başlayan cümlenin din dilindeki ismidir. Telbiye ile şunu ifade ederiz: Her emrin başım gözüm üstüne buyur Allah'ım. Namaz, oruç, hacc, cihat, infak, yetimi kollamak, v.b neyi emredersen ben onu yerine getiririm. Bu bilincin açığa çıktığı günlerdir telbiye mevsimi. Ramazan ayının hemen bitiminde başlar. Zilhicce ayının 9-10-11. Günlerine kadar devam eder. 'Hacc bilinen aylardır.' Bakara süresi, 197. Áyet'in anlamı buna işaret eder.

Hacc kelimesi sözlükte, saygı duyulan büyük ve önemli şeye yönelmek, ziyaret etmek, yüksek gaye, ana hedef anlamlarını taşır. Hacc; İman sahibi ve Kâbe'ye gidip gelmeye güç yetirecek bir zenginlik, sıhhat ve yol emniyeti şartlarından sonra belirlenmiş davranışları, belirlenmiş bir zaman diliminde ve belirlenmiş mekânlar-da gerçekteşirme eyleminin adıdır. Bütün bu eylemler sadece Allah için olmalıdır. Telbiye bu yüksek şuurun açığa çıkması için sürekli tekrarlanan bir cümledir.

Hacc ibadeti yüksek anlamlar taşıyan pek çok davranış ve sembolü kendisinde toplamıştır. Hacca gidecek kişini bulunduğu yeri, işini, aşını, eşini ve ailesini yüksek bir gaye adına terkeder. Bu durum bizim hacı anlamamız için üzerinde önemle tefekkür

etmemizi gerektirir. İnsan tıpkı Dünya'dan ahirete giden kişinin her şeyi geride

bıraktığı gibi, kendisine hiçbir maddi kazanç sağlamayacak bir yolculuğa çıkar. Hatta maddi değer açısından yüksek masraf yaparaki, dönüşü kesin olmayan bir yola sırf Allah emretti diye, O'nun razı olması için her şeyi terkeder ve arafat tepesindeki buluşmaya tanışmaya yönelir. Her türlü zorluk onun için katlanılabilir olur. Çocuklarını, dostlarını, sevdiği her şeyi bir daha görmemesine terk ederek, Allah'ı severek, Allah'a kavuşmayı ümit ederek yapılan yolculuğun adıdır haccetmek. Hacı gerçekteşirdikten sonra bu anlayış kişinin bütün hayatını kuşatır, işte o zaman hacc tamamlanmış olur. Müslüman hayatın tümünde bu bilinçle lebbeyk demeli. Diyebilmeli.

İhram özel bir elbisenin adıdır. Hem dünyaya ait ne varsa, makam, şan, şöhret, zenginlik, ayrıcalıklı olmak gibi her şeyden vazgeçmeyi sembolize eder. Hem de Allah c.c karşısında hiç olmayı, zayıflığı acizliği ilan demektir. Erkekler iç elbise dâhil iki parça bezden başka hiçbir şey giymezler. Tıpkı kefen gibi. Hem erkekler hem kadınlar güzel koku dahil kendilerini fark ettirecek ne varsa, ihram ile beraber tamamı kişinin hayatından çıkar. Tabii kalbinden de karşı cinse yöneliş dâhil fitne, fesat düşünce, kibir v.b her şey uzaklaşabilmelidir. Bu elbise; canlı her türlü varlığı elbiseyi giyenin zararından emin kılar. Aslında bu hal dünyada özlediğimiz huzur ve barış ikliminin ta kendisidir.

Yeni yerler, yeni insanlar, yeni diller, yeni davranış biçimleri ile tanış insan. Sürekli yenilenme halindedir. İnsan hacc yolculuğu boyunca devamlı öğrenir. Gelişir. Dünyayı tanır. Kendini tanır. Kendi dışında insanlar olduğunu fark eder. Bencilliği terkeder.

Başkaları için yaşamayı öğrenir. Bu dahi hacc ibadetinin ne kadar yüce bir anlam

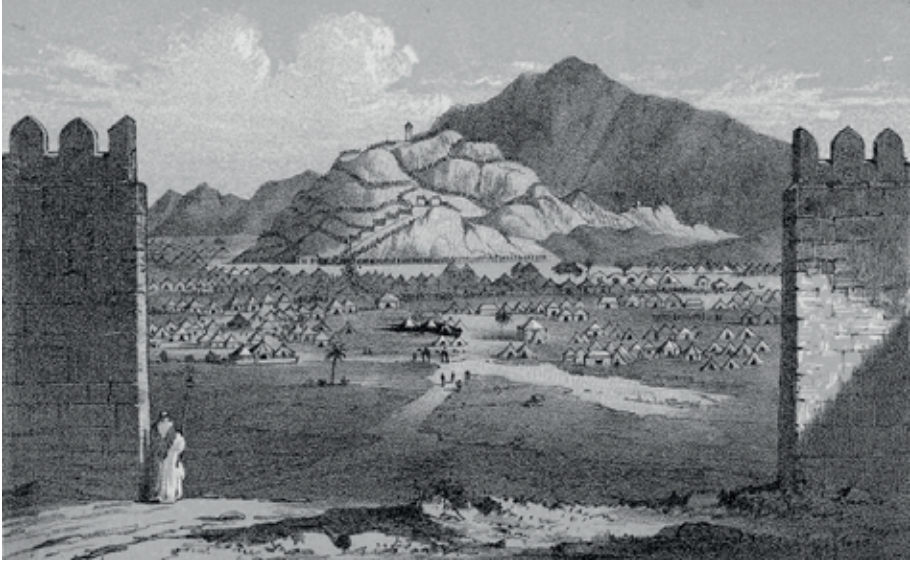

taşıdığını bilmemize yeter. Hucurât suresinin 13. Âyeti anlaşılır olur.

'Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Ve birbirinizle tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en

döne menziller aşılın tavaf yurdudur. Binlerce sahabenin, sonra gelen tüm güzel insanların kokusunu sindiği şehir. Şehirlerin anası Mekke. Nebilerin ayak izlerini vücut ısılarını barındıran güzel şehir. Ve her şeyden önemlisi Cebrâil'in defalarca indiği ilk vah-

(İbn Mâce, "Menâsik", 57; Ebû Dâvûd, "Menâsik", 68; Tirmizî, "Tefsîr", 3) Atamız âdem ile anemimiz Havva'nın (her ikisine de selam olsun) dünyada ilk bulunduğu yerdir. Yeryüzünde ilk nikâh burada gerçekleşti. İnsanın kendisi ile yüzleştiği, Rabbisine

değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir, her şeyden haberdardır.'

Kâbe ilk ev, atamız âdem ve büyük annemiz Havva'nın yerleşim yeri. Selâm olsun onlara ve sonra gelen iman ehline. Salât olsun orada doğan Nebi'ye. Yeryüzü bereketli beldelerinin ilki olan belde-i Tayyib'e 'Şirkten arındırılmış tertemiz belde' Mekke vuslat mekânıdır. Döne

yin kalbi. Ve Muhammet Mustafa'nın (A.s) en çok sevdiği, sokaklarında sesinin, soluğunun, sevgisinin, şefkatinin, hala kokusunun koklandığı eşsiz hazine. Mina'yı, Merve'yi, nur dağını, Rahmet dağını(arafat tepesi) bağrında taşıyan görünmeyen zenginlikler ülkesi.

Ve arafat. Başlığa koyduğumuz 'HACC ARAFAT-TIR.' Cümlesi efendimize ait şerefli sözlerdendir.

iltica ettiği insanlık ile helalaştığı, arzın arşa en yakın olduğu yer. Haccın hedefi arafata ulaşmaktır. Her türlü zorluğa bunun için katlanılır. Zira arafata ulaşan ve zilhicce ayının dokuzuncu ayağa kalkan ve rabbisine boyun eğen, bütün beşeri zayıflık zincirlerini kıran anasından doğduğu gün gibi olur. Bir daha eski hayatın çirkinliklerine dönmeyen artık ebedi kazanmıştır.

TÛBÂ. Ne mutlu onlara. Kavuştun bizi yâ Rabb!

Şair Ressam Yaşar Kutlu'nun Vefatına Tarih:
Dostlukta mâhirim
Uçarım tâirim
Çıktı dörtler dedi:
"GARİB BİR ŞÂİRİM"

2021
Mustafa Kara
Bursa

Bilal Kemikli

Akademisyen, şair ve yazar.

1998'de doktor ve 2002'de doçent oldu. Ankara, Yüzüncü Yıl ve Süleyman Demirel Üniversitelerinde öğretim üyesi ve idareci olarak görev yaptı. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı başkanıyken Dumlupınar Üniversitesinin yeni açılan İlahiyat fakültesine dekan olarak atandı. Halen dekanlık görevine devam etmektedir. Kemikli, 2008'de profesörlüğe yükseltildi. Daha çok tasavvuf şiiri üzerine yaptığı çalışmalarla tanınmaktadır. Eski Türk şiiri üzerinde de çalışmaları vardır. TRT Radyolarında ve TV'lerinde programlar yaptı. Hâlen Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde dekanlık görevini yürütmektedir.

{Kurban Bayramına Dair Bir Sohbet}

Hamd...

Salât u selâm

Kevser Sûresi...

Kur'anda en kısa sûre... Bu sûreye Sûre-i Nahır da denir; Kurban sûresi...

Kevser Sûresi, cumhura göre, Mekki'dir... Ancak Medenî diyen âlimler de var. Bu ihtilafın sebebi, sebab-i nuzûlünden kaynaklanır. Bazıları,

1. Ebû Cehil gibi Kureyşliler, Hz. Peygamber'e "ebter!" demişler.

2. Bazı rivayetlerde, "ebter" tabirini Medine'de Yahudi Ka'b ibn. Eşref 'in yahut Âs ibn. Vâil'in dediği kaydedilir.

Kim demiş? İhtilafı; ama bir tahkir ve tezyif etme çabası var. Hz. Peygamber için, olumsuz bir imaj oluşturma gayreti.

Hz. Peygamber'in oğlu İbrahim veya bazı rivayetlere bakılırsa, Kasım vefat ettiğinde, "Muhammed ebter oldu" demiş bazı Mekkeliler... Medineliler.

Cahiliye, İslam'ın ve Hz. Peygamber'in

manevi şahsiyetini zem eden tavidir; bu sadece Mekke'de değil, Medine'de de vardır... Hala da vardır.

Her dönemin, her şehrin Ebû Cehilleri ve Medinelî Yahudi Kâ'b. Eşref gibi şahsiyetleri olacaktır.

Buna karşılık Allah'ın samimi müslümanlar için vadi, Kevser'i de hep akacaktır.

Ebû Cehiller olacak, onlar seni tahkir edecek, dedikodu yapacak, aklını bulandırmak isteyecek, yanlış yönlendirecek... Sen, samimi kalmaya, inandıklarını yaşamaya gayret et!

Kevsere, samimiyetle inandıklarını yaşaman, Hakkın tarafında yer almanla kavuşacaksın.

Samimiyetin ölçüsü nedir? Amel... İbadet. Emir gayet açık: Rabbın için namaz kıl ve kurban kes!

Hız. Peygamber'e, "ebter" demekle, nesli kesik manasını kastedtiler... Nesli kesik, dolayısıyla tuttuğu yol, akim kalacak, bir iddiadan öteye gitmeyecek, arkası gelmeyecek diye düşündüler. Buna karşılık Allah; asıl onların nesillerinin ve yollarının tükeneceğini vadetti; hakikati telkin ederek kulu ve elçisine manevi destek verdi.

Bu bakımdan, Kurban Bayramı, taraf olma bayramıdır... Hakk'ın, hakikatin ve hayrın tarafında olma bayramı! Bu bayramda Hız. Peygamber'e sunulan müjde, fevkalade önemli bir atıyyedir, dikkat çeken bir ihsandır. Hız. Peygamber'e ve ona tabi olan mü'minlere... Bu atıyyeyi, bu ihsanı kutluyoruz; bayramımız budur.

Nedir bu atıyye, bu ihsân? Kevser... Kevser, kelime anlamı itibariyle, çokluk demektir; kesreti ifrat derecede olan, çok çok, pek çok...

Rabbın, "sana kevseri verdik" demesi yeter!

Kevser;

1. Seyyid, yani efendi adam

2. Nehir

3. Cennette bir nehir... Öyle bir nehir ki, cennetin bütün ırmakları onda cem olur.

gibi anlamlara geliyor.

Efendilik, güzel ahlakıdır, edeptir... Bu sünnete tabi olmakla kazanılıyor. Hız. Peygamberin sünneti, örnekliği, mü'minler için bir kevser değil midir?

Nehir, ilimdir... İlim ve irfan, hayatı anlamak ve anlamlandırmak için birer bitmek tükenmek bilmeyen nehirdir. Kur'an ilme teşvik eder, Hız. Peygamber ilme yöneltmemizi talep eder. Bu dünyadaki kevser, cenneti, ilimle tahsil edeceğiz.

Şuhalde Kurban bayramı, Hız. Peygamber'in örnekliğini farketme bayramı-

dır; onun sünnetine yönelme, onu bir kevser bilip getirdiği ilmi tahsil etme bayramı. Bu yüzden Kevsere, ilimle talip olacağız.

Kevserden kasıt; hayr-ı kesîrdir... Pek çok hayır! Havz-ı Kevser, pek çok hayır içinde bulunduran havuzdur; mü'minler o havuzdan içecektir.

Kevser, ehl-i beyttir... Müşriklerin sandığı gibi, Hız. Peygamberin nesli kesilmemiş, devam etmektedir. Manevi ve maddi ırsiyet devam ediyor.

Daha pek çok izah yapılabilir... Ama mesele şudur: Rabbımız, Hız. Peygamberi ve ümmetini kevserle rızıklandırmıştır. Bu bayram bu rızıklanmayı kutlamak bayramıdır. Bunun için tekbir getiriyor, bunun için coşkunuz.

Bu rızıklanmaya, ataya, ihsana karşılık olarak namazımızı kılıyor, kurban kesiyor, hediyelerimizi yolluyoruz... Allah kabul etsin.

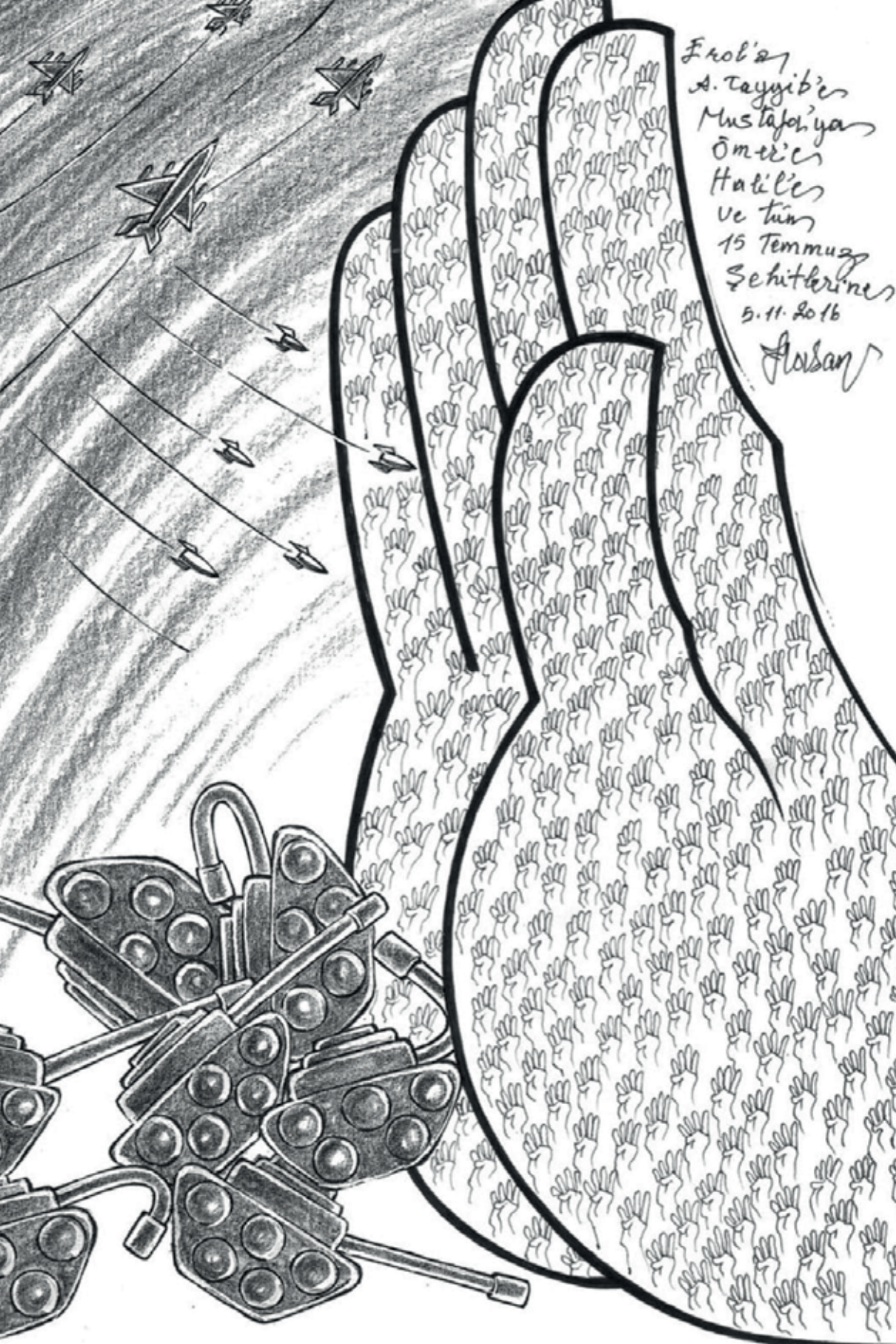
Namazla kurbanın yan yana zikredilmesi manidardır... Neden? Çünkü ikisinde de yakınlaşma vardır. Hediye-yi sunan Rabba yakın olma!

Sözü bir Hak aşığı, Yunus Emre mektebinin seçkin temsilcisi Kütahyalı Gaybî Sun'ullah Efendi'nin istiğfarıyla bitirelim:

*"Hudâyâ cümle uzvumdan eğer geldi ise isyân
Geçip andan dedim estagfiru'llâh tevbeten li'llâh"*

Dilimdeki olan ikrâr u kalbimde olan tasdik
Senin hıfz-ı emânında emânet ola yâ Allâh"

Rabbim bu ümmet-i merhume-yi bayram sevincinden mahrum etmesin!
Âmin.

Frol'a
A. Tayyib'e
Mustafa'ya
Ömer'e
Hatice
ve tüm
15 Temmuz
Şehitlerine
5.11.2016
Ahsan

Mescid-i-Aksa

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu
Varıp eşiğine alnımı koydum
Sanki bir yer altı nehr çağlıyordu
Gözlerim yollarda bekler dururum
Nerde kardeşlerim diyordu bir ses
İlk Kiblesi benim ulu Nebi'nin
Unuttu mu bunu acaba herkes
Burak dolanırdı yörelerimde
Mi'rac'a yol veren hız üssü idim
Bellidir kutsallığım şehir ismimden
Her yana nur saçan bir kürsü idim
Hani o günler ki binlerce mü'min
Tek yürek halinde bana koşardı
Hemşehrim nebi'ler yüzü hürmetine
Cevaba erişen dualar vardı
Şimdi kimsecikler varmaz yanıma
Mü'minde yoksunum tek ve tenhayım
Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı
Çöllerde kayıp bir yetim vâhayım
Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Götür müslümana selam diyordu
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu

Mehmet Akif İnan

Nasıl Unutulur Ki 15 Temmuz Gecesi

Nasıl unutulur ki, Onbeş Temmuz gecesi;
O gece ezanların Arş'a yükseldi sesi.
Tarihinde görmedi, millet böyle bir zulüm;
Allah'a yemîn etti: "Ya istiklâl, ya ölüm!"

Bir millet ki; zilleti boğuyordu o gece;
Güneş değil, güneşler doğuyordu o gece.
An be an, mucizeler yağıyordu semâdan;
Gökler sarsılıyordu, Hakk'a hamd ü senâdan.

Bir millet ki; aslına dönüyordu o gece;
İhânet yangınları, sönüyordu o gece.
Bir millet ki; cinneti kökünden kazıyordu;
O gece destan değil, destanlar yazıyordu.

Nasıl unutulur ki, Onbeş Temmuz gecesi;
Şühedâ kanlarıyla, yazıldı her hecesi.
O gece seksen milyon, tek bedende birdiler,
Şehitler köprüsünde, öldükçe dirildiler.

O gece sanki Bedir, tekrar yaşanıyor;
Semâlarda melekler, silah kuşanıyordu.
Sanki bayramdı o gün, gülüyordu her ölen;
İkinci bir istiklal savaşıydı bu şölen.

Ebâbiller taşlarken, o çelikten filleri;
Akıyordu göklerden, halka nusret selleri.
Ayaktaydı vatanın her köyü, her bucağı,
Nârı, nûrla söndürdü, o "peygamber ocağı".

And içiyordu millet, ölümü öldürmeye,
Ay yıldızlı cânâna, canlarını vermeye.
Yeter ki; nazlı hilâl, çehresini çatmasın,
Onbeş temmuz güneşi, ebediyyen batmasın.

Ölümü öldürdükçe, bu milletin neferi;
Yazacaktır tarihler, daha pek çok zaferi.
Dünya şunu bilsin ki; doğan her güneş batar,
Bu güneş batmayacak, tâ ki mahşere kadar.

Cengiz Numanoğlu

(2016)

Erdemli Olmak ve İş Ahlakı

Muharrem Demir
Edebiyatçı, yazar, öğretmen.

Geçtiğimiz yüzyılın başında tarihin en büyük gangsterlerinden sayılan Al Capone'un "Kolay Eddie" lakaplı bir avukatı vardı. Yasalardaki boşlukları çok iyi fark eden "Kolay Eddie" büyük gangsteri defalarca tutuklanmaktan kurtarabilmiş, eskilerin deyimi ile "hinoğluhin" bir adammış. Capone bu çabalarını cömertçe ödüllendirdiği için muazzam lüks bir hayat yaşayan "Kolay Eddie" aslında Capone'nin yaptığı haksızlıklar, zulüm ve katliamlardan son derece rahatsız ve vicdanının sesinden boğulmuş bir adamdır.

Kendisini eleştirenlere ise çok sevdiği oğlunu daha iyi şartlarda yetiştirebilmek için olanlara katlandığını söylüyordu ama oğluna iyi bir isim ve onur bırakmayacağını da pekâlâ farkında idi. Bir gün bu yapılanlar "Kolay Eddie"-nin canına tak etti ve savcılığa giderek Capone hakkında bütün bildiklerini itiraf etti. İşini artık "iyi" yapmaya karar vermişti ama ödülü karanlık bir sokakta sırtından vurularak öldürülmek oldu. Vurulmadan önce öldürüleceğini bildiğini eşine söylemiş ve ölmekten korkmadığını, artık oğluna iyi ve onurlu bir isim bırakabileceğini söylemişti.

Öldüğü zaman cebinden kendi yazdığı bir şiiri çıkardılar:

"Bir kez kurulur yaşamın saati ve hiç kimse bilemez, geç mi yakın mı akrep ile yelkovanın duracağı anı? 'Şimdi' senin sahip olabildiğin tek an. Sev, tutku ile kullan tabi ama kuşku ile de yaşa bir anda duracak olan zamanı."

"Kolay Eddie" öldürüldükten sadece 5 yıl sonra Amerikalı savaş pilotu Butch O'Hare havada, görevde iken yakıt tankının dolu olmadığını fark etti. Hemen havalandığı uçak gemisini durumdan haberdar etti ve "geri dön" emrini aldı. Devriye uçak grubundan ayrılıp geri dönerken savunmasız bir Amerikan yük gemisine saldıran Japon uçak filosunu fark etti ve tereddüt etmeden düşman uçaklarına saldırdı. Bunu yaparken kendi hayatını hiç düşünmemişti. On denli kararlı ve etkili bir saldırı yaptı ki Japon uçakları başka Amerikan uçaklarının da geleceğini sanarak kaçtılar. O'Hare; paraşütü ve yakıtı bitmiş, düşmekte olan uçağını terk etmeden önce tam beş Japon uçağını da düşürmüştü. Onur madalyası ile ödüllendirilen Teğmen bir yıl sonra bir başka çatışmada uçağı düşerek öldü.

Bugün Chicago şehrinin hava alanının ismi O'Hare Havaalanı'dır. Butch O'Hare, "Kolay Eddie" lakaplı Edward O'Hare'nin oğlu idi. Demek ki gangsterin avukatı olan babası, ölümü ile kendi oğluna işini, dürüst onurlu ve iyi yaparak iyi bir isim bırakabileceğini öğretebilmişti.

Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra geçmiş dönemlere özlem duyan bir komünistin ifadesidir: "Sovyetler Birliği zamanında her şey ne iyiydi. Biz çalışır gibi yapardık ve devlet de bize maaş ödermiş gibi yapardı, geçinir giderdik işte." O komünist, bu şakayı yaparken bile bir imparatorluğu yıkan belki de tek şeyin bu zihniyet olduğunu anlamamıştır.

Martin Luther King, meşhur konuşmalarından birinde şunu söylemişti: "Eğer sizden sokakları süpürmeniz istenirse Michelangelo'nun resim, Beethoveen'in beste yaptığı veya Shakespeare'in şiir yazdığı gibi süpürün. O kadar güzel süpürün ki yerdeki ve gökteki herkes durup burada işini çok iyi yapan büyük bir çöpçü yaşıyormuş." desin.

“
Bir toplumda; işleri, koşulları, olanakları, enerjileri, eğitimleri, sonuçları ne olursa olsun, görevlerini yapılması gerektiği gibi yapanların sayısının fazlalığı o toplumun gerçek zenginliğidir.

“
Hani bir atasözümüz vardır: **“Herkes evinin önünü temizlerse sokaklar tertemiz olur.”** Bu sözün bu yüzyılda artık şu şekilde değişmesi gerekir diye düşünüyorum: **“Herkes evinin önünü yapabileceği en iyi şekilde temizlerse sokaklar temiz olabilir. Çünkü artık sokakları kirletenler çok...**

Âdem Sağlam
Edebiyatçı, yönetici.

KENDİMİZİ BİLMEYE ÇAĞRI

*İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir.
Sen kendini bilmezsin,
Ya nice okumaktır?*

Yukarıdaki dördlüğü bilmeyenimiz yoktur herhalde. Peki, herkesin bildiği bir şeyi paylaşmaktan muradımız nedir?

İnsanoğlu hayatı boyunca hep yeni şeylerle karşılaşmıyor malum. Birçok kez tekrar oluyor ve gerekiyor. Hatırlama ve hatırlatmalarla geçiyor ömrümüz. Öte yandan bir anlayışa göre de bu gök kubbe altında zaten söylenmemiş bir söz kalmamıştır. O halde bir şeyleri hatırlamaya istekli olanlarla düşünmek istiyoruz, diyelim.

Dördlüğümüzde günlük hayatta çokça kullandığımız bazı kavramları görmekteyiz. İlim, bilmek, kendini bilmek, okumak. Biz burada bunlar üzerine düşünmek istiyoruz. Önce sözlüğe müracaat edelim.

İlim: Bilim, evren veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi.

Bilmek: Bir şeyi anlamış ve öğrenmiş bulunmak.

Kendini bilmek: Akli ve muhakemesi yerinde olmak.

Okumak: Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek

Kavramlarımızı böyle tanımlıyor TDK Sözlüğü. Peki, bu ifadeler dördlüğümüzün anlamını tamamlamaya yetiyor mu, bakalım.

Bir tanım yapıyor Yunus Emre dördlükte. İlim, 'bilmek'tir diyor. Herhalde kimsenin itirazı olmayacaktır. İlim sahibi kişi bilen kişidir. Fakat burada bir kavrama daha ihtiyaç duymaktayız şimdi. Bilgi. Öyle ya bilinen şey 'bilgi'dir. Bilgi

için, insan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü, malumat, diyor sözlüğümüz. İşte bu noktada bir ayrım ortaya çıkıyor. Neye bilgi diyeceğiz? Her şeyin bilgisi kabulümüz mü yoksa özel bir alandan mı bahsediyor Yunus. Buna ancak Yunus Emre'nin düşüncesi ni hatırlayarak ulaşabiliriz. Yunus'un geleneğimizden, İslam düşüncesinden bağımsız düşünemeyeceğini aklımızda tutarak bu bağlamda devam ediyoruz.

Bilgi, bilginin nasıl ve nereden elde edileceği çok detaylı bir alan olarak düşünce geleneğimizde tartışılmıştır malum. Buraya girmeden şunu ifade edelim ki, Kur'an'da bilginin en sık kullanıldığı anlamı "ilahi vahiyden kaynaklanan, Allah'ın verdiği bilgi"dir. Yani son bağlamda Yunus'un bu bilgiden bahsedeceği, kesin/mutlak bilgiye ulaşma arzusu görülmelidir.

Dörtlüğümüze dönersek; ilim, bilmektir ama neyi bilmek: kendini bilmek. Sözlük anlamıyla çözemeyeceğimize göre yine geleneğimize başvuruyoruz. Kendini bilmek ifadesi marifet(bilme) ve nefis kelimeleriyle birlikte düşünülmüştür. Marifetü'n-nefis. Bu ifadenin Yunus'un da içinde yer aldığı tasavvuf anlayışındaki anlamı, 'Hakk'ın bilgisine

ulaşma çabasının başlangıcı'dır.

Bunun içindir ki son iki mısramız bizi tekrar bu ikinci mısraya göndermektedir. "Sen kendini bilmezsin/Ya nice okumaktır"

İlim sahibi olduysan kendini bilirsin. Kendini bilersen Hakk'ı bilme yoluna girersin. Kendini bilememişsen buna 'okuma' diyemeyiz. O zaman okumak bizi Hakk'ı bilmeye götürecek bilgiyle olur diyebiliriz. Peki, her bilgi bizi Hakk'a götür/e/mez mi? Elbette götürür ama 'okuma'sını bileni, tefekküre talip olanı.

Özet olarak, ilimle meşgul olmalıyız, ilim öğrenmeliyiz. İlim, bilgi ile olur ama 'bilim'in de ötesine geçemeliyiz. Okuduklarımız (ki aslında her şey, sadece yazılmış sayfalar değil) sonucu bilgimiz yani ilmimiz artacak ve kendimizi bileceğiz. Kendini bilen 'hadd'ini de bilecek esasında. Böylece son aşamaya gelmiş olacağız: Hakk'ı bilmek. Yunus'un ikinci dörtlüğün başında dediği yere: "Okumaktan murat ne / Kişi Hakk'ı bilmektir"

Söylenecekler bitmedi biliyoruz belki de yeni başlıyor ama biz burada bitirip sizleri tefekküre davet ediyoruz.

"Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen"

– Şeyh Galib

Balık Hafızamız

Bak izle şu ümmetin, balık hafızasını,
Üç gün sonra unuttu, Kudüs hatırasını!

Destekledi ruhsuzca, üç beş tane "Amin"i,
Sonra yine unuttu, Filistin'in halini!

Ölen yine yavrular, unutmana mukabil,
Kükremezsen "Hak" diye, gelmeyecek Ebabel!

Boş atılan nârâdan, neler çekti bu ümmet,
Haydi artık toparlan, ey Ümmet-i Muhammed!

Nasıl uyku uyurum, nasıl biter bu gece?
Kurcalarken aklımı, şu amansız bilmece:
Unutursan; göklerden, iner mi hiç Cebrail?
Sırf duayla birlikte, kahrolmaz şu İsrail!

M. Furkan Uzun

17.05.2021

*Adım Furkan Uzun.
1994 yılında Almanya'nın Aalen
şehrinde dünyaya geldim.
Aalen'de Makina Mühendisliği
üzerine lisansımı tamamladıktan
sonra, Proje Mühendisliği bölümün-
de yüksek lisansımı aldım.
Çocukluğumdan beri edebiyata ilgi
duyuyorum. İlk şiirimi 9 yaşında
yazdığımı anımsıyorum.
Edebiyat yolunun yolcusu olarak,
hem yazıp hem de okuyarak, kendi
yolumda ilerliyorum.
Gayret bizden, netice Allah'tan.*

Muhsin Ertuğrul Kemikli

Sivas doğumlu. İlk, orta ve lise öğrenimini Sivas'ta tamamladı. Anadolu Üniversitesinden Kamu Yönetimi ve Medya İletişim Bölümlerinden mezun oldu. Ahmet Yesevi Üniversitesinde Yönetim Organizasyon Bölümünde Yüksek Lisans eğitimine devam etmektedir. İlkokul çağlarından itibaren çalışma hayatında olan Kemikli hali hazırda iletişim sektöründe Kamu Kurumunda Müşteri İlişkileri Yönetimi ve Pazarlama Yönetimi sorumlusu olarak çalışmaktadır. Çeşitli Sivil Toplum Kuruluşlarında Yönetici olarak faaliyetlerde bulunmuştur. Kızılay Üyesi ve gönüllüsüdür. Hak İş Konfederasyonuna bağlı Öz İletişim İş Sendikasında Kültür Sanat Komite Başkanlığını yürütmektedir. Ricat Dergimizde İş süreçleri ve kişisel gelişim üzerine yazılar yazmaktadır.

Mutluluğun Formülü “Hayır” Diyebilmek

“Başkalarına evet derken kendinize hayır demediğinizden emin olun.”
Paulo Coelho

İnsanoğlu; anne karnından ölüm anına kadar her zaman başkalarıyla iletişim içerisinde. Şahıslar arasındaki iletişim iki yönlü olduğunda karşılıklı kazanımlar olmaktadır. Karşılıklı kazanımın bereketi ile hayatımız daha konforlu hale gelmektedir. Konforlu yaşamın olmazsa olmazı sağlıklı iletişimden geçmektedir. Sağlıklı iletişimin olmazsa olmazlardan biri olan ve yazı başlığımızda mutluluğun formülü olarak adlandırdığımız “hayır” diyebilmeyi bu yazımızda sizlerle konuşacağız.

İnsanlarla iletişim içerisinde olduğumuz günlük hayatımızda sorumlu olduğumuz ödevler var iken tarafınıza

gelen ikinci planda gördüğünüz bir duruma karşı “hayır” diyebiliyor musunuz? Sosyal Psikolog Susan Neiman’a göre; “hayır” diyebilmek öğrenilmesi gereken bir yetenektir. Başarılı olmak için gerektiği yerde ve zamanda “hayır” diyebilmeyi öğrenmemiz ve ödevlerimize odaklanmamız gerekmektedir. Temel ödevlerimiz varken karşı tarafı kırmamak adına “hayır” diyememek hayat düzenimizi yıpratacaktır. Her ne kadar ikincil olay bizim için artı değer katsa da “hayır” diyebilme cesaretini göstermemiz gerekiyor. Hayır diyebilme cesareti ile birincil ödevlerimizi zamanında yaparak sorumluluk bilinci ile yaşamımıza değer katmış oluruz. Hayır diyebilmek zor iştir. Karşı tarafa neden “hayır” dediğinde ona gerekçeli açıklamayı da yapmamız gerekmektedir. Örneğin iş yerimizde amirimiz bir iş verdi. Akabinde tekrar gelerek

ikinci bir iş vererek bu işin birkaç saat içerisinde tarafımızdan yapılması talep ettiğinde; birinci işle ilgili amirimize bilgilendirme yapmamız yerinde olacaktır. İkinci işi hemen yapılmasını istiyorsanız verdiğiniz birinci işin teslimi gecikir şeklinde bilgilendirme yaptığınızda şahsınız üzerindeki etkin baskılar ortadan kalkacaktır. Şayet "hayır" demeden ikinci işi almamız durumunda yığılmalarla karşı karşıya kalmış oluruz. Akabinde verilen işi de zamanında yapamayıp teslim etmediğimiz zaman zarfında ise; bize karşı güven problemi ortaya çıkacaktır.

Hayatımızda en büyük engel insanları kırmama düşüncesidir. Bu yüzden ilk öncelikle kendimize hayır diyebilmeyi öğretmekte ısrarcı olmamız gerek-

mektedir. Kendimize "hayır" demeyi öğretir isek; sonrasında dışarıdan gelen teklifleri kolayca aşmış oluruz. Böylelikle zamanla etkileşim içerisinde olduğunuz kişilerde bu tavrınıza alışmış olacaklardır. Gereksiz dikkat dağıtıcı durumlardan ancak hayır demekle ulaşabiliriz. Bize gelen bir konuya ilk anda evet diyeceğimiz bir husus olur ise; karşı tarafa kararınızı belirtmek yerine zaman isteyerek düşünmemiz yerinde olacaktır. Anlık durumlarda hemen evet dediğimiz duruma karşı düşünme sonrası hayır diyebiliriz.

Efendim yeni hayatınız hayırlı olsun.

Bursa Nilüfer
19.05.2021 / 7 Şevval, 1442

Hastane Heykeli

Ayşenur Oskan

~hikaye~

1999 Çorum doğumlu. FSMVÜ Tarih bölümü üçüncü sınıf öğrencisi. Aynı zamanda okulunun Bilim Tarihi bölümünde Çap programına dahil. Yazma serüveni Köroğlu Öykü Atölyesi ile başladı ve hâlen devam etmekte.

Hasan Bozdaş'ın "Simetri Hastanesi" isimli şiirinden esinlenilmiştir.

"Yatışınızı yapalım bugün Hasan Bey. Bu ağrılar ve nefes darlığı ile evde tek başınıza dayanmanız oldukça güç. Kendinize eziyet edersiniz. Lütfen, ısrar etmeyin. Hemşire Hanım, 3212 numaralı odanın ölüm kaydını geçmiş miydiniz? Tamamdır. Hasan Bey'in yatışını boşalan odaya yapalım lütfen. Öğleden sonra bekliyoruz sizi Hasan Bey. Gerçi oda çok kullanılmadı ama temizlik şart. Evet, siz öğleden sonra gelirsiniz. Ben teşekkür ederim. Geçmiş olsun."

Hasan, doktorun bu tarz malumatları

yanında konuşmasına şaşırılmıştı. Kim bir ölünün boşalttığı bir odada gönül rahatlığı ile iyileşeceğini umabilirdi ki... Bilmeseydim, diye düşündü, iyileşmek için daha mı umutlu olacaktım? "Burayı bir ölü boşaltmadığına göre benim de ağrılarım denecek, öyle mi?" Nefesinin yeteceğini bilse dakikalarca gülmeyi isteyecekti bu duruma. İstemedi. Konuşmakta bile güçlük çekiyordu.

Kimdi ölen? Kaç yaşındaydı? Geride bekleyen bir ailesi var mıydı? Hangi saatin hangi küsuratıydı ölümü? Hangi

namaza müteakip kılacaklardı cenaze namazını? Omuzlar üzerinde bir tabutla çıktığı hastaneye siyah bir ceketle mi girmişti? Her neyse, dedi Hasan içinden. Her neyse... Bir önemi var mı bütün bunların? Cesetleri birbirinden ayıran ne?

“beni diğer cesetlerden ayıran ne”

Hastane bahçesindeki bir bankta oturmuş bunları düşünüyordu. Hastane bahçelerinin tuhaf bir yanı vardı. Çok tuhaf. Nasıl anlatmalı, ölmeye kısa bir ara verilmiş gibi. Umut edecek oluyordu insan. Çünkü birileri ölürken de güzeldi bahçeler. Hasan'ın kalkıp eve gitmesi ve bu uzun misafirlik için hazırlık yapması gerekiyordu. “Küçük valiz yeter, ne kadar eşyam var ki... Taşımaları da yorgun bedenim için daha kolay olacak. Evet, harika.” Nefes almakta güçlük çektiği için çok uzun zamandır içinden konuşuyordu. Bu kadar uzun zamandır içinden konuşmak insanları duymayı da bir o kadar zorlaştırıyordu sanki. “Efendim? Nefes alamadığım için sizi duymakta güçlük çekiyorum.”

“oksijenin atmosferdeki oranı yüzde yirmibuçuk”

“Beyefendi, beni duyabiliyor musunuz? Bahçede başka boş bir bank bulamadım da, sizin için sorun olmazsa buraya oturabilir miyim?” Hasan, anlamsız ve boş bakışlarını Ayla'nın gözlerinden ayıramadığını fark edene kadar bakmıştı ona. Fark ettiği an ise hızla yerinden kalktı, sendeledi, düşecek gibi oldu. Gözlerini yerden ayırmadan “Buyurun lütfen, ben de kalkıyordum.” dedi. Yürüdü, sendeledi, düşecek gibi oldu. Ölmek üzere olan bir adam için kalbi fazla çalışmıştı.

“olur da sevinmeyelim diye aşağı bakarken düşmek yasak”

Hasan, havalanması için camı açık bırakılan ve öylece unutulmuş odaya girdiğinde bu soğukluğa iliştilmiş ölümü de fark etti. Buradan bir ölünün çıktığını bildiği için miydi, açık unutulmuş camdan içeriye dolan soğuk muydum, kendini ölüm fikrine bu kadar alıştırmış olması mıydı ona bu ilişikliği hissettiren? Ölümüne karşı bir yabancılaşma neredeyse hiç çekmiyordu. Nerelisin, sorusuna “ölümlüyüm” diyecek kadar oralıydı. Kaslarındaki ağrılar, sızlayan kemikler, eklemelerinde hissettiği acılar, kesik nefesler, öksürükler... Onu bu fikre alıştıran unsurlar da yıllardır yerli yerindeydi.

Eşyalarını yerleştirip yatağa uzandı. Kesik nefes alışları ve artan öksürükleri onu iyice halsiz bırakmıştı. Asık suratlı, yorgun ve gergin hemşirelerden biri kapıyı açar açmaz odanın soğukluğundan şikâyet etmeye başladı. Hemşirenin kendisi gibi soğuk olan bir şeyden bu kadar çok şikâyet etmesi tuhaf gelmişti Hasan'a.

Hemşire, Hasan'ın solgun varlığını fark etmemişti bile. Serum ve oksijen tüpünü takıp bazı tetkikler için kan alacaktı. Bir iğnenin ufak bir sızıyla, sinek ısırığı gibi bir sızıyla deriye, ardından da damara girmesini görmek Hasan'a hiç iyi gelmiyordu. Görmemek için başını sola doğru çevirdiğinde yanında duran komodinin üzerinde bir köstekli saat gördü. Mezkûr ölüye ait bir saat öyle mi... Kimsesi olmayan bir ihtiyardan başka ölüme yakın olan kimdir?

Öğle vakitlerinde bahçeye çıkmayı mutad hâline getirmişti Ayla. Kaç aydır bu hastanede olduğunu, iyileşip iyileşemeyeceğini bilmiyordu. Hayatına dair herhangi bir ayrıntıyı hatırlamak gün geçtikçe zorlaşıyordu onun için. Hastane odası, kalın perdeler, ilaçlar ve bu bahçe dışındaki her şeyi gün geçtikçe unutuyordu. Belki ölüme belki yeni

bir hayata yaklaşırken bir şeylerden de uzaklaştığı belliydi. Heykelleşiyordu Ayla, ağrılarından utanıyordu. Onu bu bahçede görenler hasta olduğunu değil, olsa olsa bir hasta refakatçisi olduğunu düşünürlerdi. Boyu dizinin hafifçe altında kalan eteği, düğmelerini hiçbir zaman iliklemediği ince hırkası, arkasına saldıği kestane rengi saçları ve kırmızı ayakkabıları ile bahçede gezinir, belki ancak yarım saat süren bu kısa zaman diliminde sıradan bir insan gibi davranmayı güzel becerirdi.

Hasan da her gün aynı saatte bahçede olmaya başlamıştı artık. Yorgun hemşirelerden kaçmak için iyi bir fırsat oluyordu bahçeye çıkmak. Boş bulduğı bir banka oturup anlam vermemek için hususi bir çabayla bakıyordu etrafına. Hayata dair ne varsa anlamsızlaştırmak ve uzaklaşmak istiyordu. Ölüme daha da yaklaşmak istiyordu. Bedenini sürükleyen ölü bir adam... Hasan böyle olmak istiyordu işte, ömrünün son demlerinde.

“içimde çürümüş şeylerden bir sepet koşsam dizlerim yorulur koşmasam ölümlüyüm.”

Hasan her gün aynı saatte, aynı bankta oturdu. Ayla her gün aynı saatte bahçede gezindi. Ağrılarından utanıyordu Ayla, onları gizliyordu. Hasan'ın ise tüm gizleme çabalarına rağmen bütün ağrıları okunuyordu bedeninin her hattında. Ayla'nın bunu görmemesi imkânsızdı. Bir gün Hasan'ın önünde durdu Ayla. “Merhaba!” dedi, herkesin mutlu olduğundan emin olması gereken bir görevlinin ses tonuyla, “Nasılısınız?” Hasan baktı, durdu, baktı, sendeledi, gözleri siyaha çaldı. Ayla'ya baktığını fark edene kadar baktı ona... Ölmek üzere olan bir adam için fazla renkli bir sestti. Ayla bir sestti Hasan için, gözdü, bir görevliydi; bu bahçedeki herkesin mutlu olduğundan emin olması gereken bir görevli... “Ölüyorum burada, ölümümü sekteye uğratiyorsunuz.”

nuz.” Hasan bunları bir insanın yüzüne söyleyemezdi. Ayla'nın yüzüne hiç söyleyemezdi. Siyaha çalan kahverengi gözlere hiç söyleyemezdi... “İyiyim, siz?” dedi Hasan. Ayla sorunun “siz?” kısmını bile duymadı, geçip gitti. Görevini tamamlamıştı ne de olsa. Hasan, yeniden tüm gayretiyle anlamsızlığına yeniden dönmeye çalıştı...

“sen çok bakma geçmesin hastalıklarım”

Hasan günlerce oturdu o bankta. Ayla günlerce “Nasılısınız?” diye sorarak geçti Hasan'ın önünden. Her seferinde sendeledi, düşecek gibi oldu. Düşemedi. Öğle molasına çıkmadan önce yapılan günlük rutinde doktoru kalbini dinlerken ele vermemeye çalıştı kalp atışlarını. Ayla'nın bir görevli olduğunu anlamıştı ama “Nasılısınız?” sorusuna muhtaç hâle gelmişti Hasan. Alıştı. Ölü adamın köstekli saatini yanında taşıyordu, ona da alışmıştı. Ölüme yakın olmaya da alışmıştı.

Hastane bahçelerinin tuhaf bir yanı vardı. Çok tuhaf. Nasıl anlatmalı, ölmeye kısa bir ara verilmiş gibi. Hasan, dışarıya yokmuş gibi davrandı bir süre, ölüm yokmuş gibi de davrandı. Ağrılarını daha çok hissetti ama. Ölüm, kaybolan bir şey değildi. Hasan ölürken de güzeldi bahçeler.

“sobe”

Ayla, işine sadıktı. Hasan'ın bankta oturmayışını, anlamsız bakışlarını etrafta öylece gezdirmeyişini kısa bir an kadar fark etti. Sadakati ona ancak buraya kadar eşlik etti. Birkaç gün sonra aynı bankta bir başka adamın oturduğunu gördü Ayla. Anlamsız bakışları boşluğu döven başka bir adam... Geçerken durdu ve sordu: “Nasılısınız?”

“eskiden heykel de yoktu yeni yaptılar bakınca gülüyor sanıyorsun bakmayınca her şey ziddıyla var.”

Üç Çarşamba

Ahmet Can Altun

~hikaye~

Ahmet Altun. 25 Mart 1998'de Adana'da doğdu. Aslen Batmanlı, şu anda İstanbul'da yaşıyor. İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 4. sınıf öğrencisi. İçini ancak yazıyla dökebildiğini gördüğünden beri bir şeyler yazıyor. Şu anda Köroğlu Öykü atölyesinde bulunuyor.

Günlerden Çarşamba. Sabah. Uyan-
dı. Terlemişti. Yorganı üzerinden attı.
Dışarıda yağmur sesi var. Kalkıp pen-
cereden baktı. Hızlı yağmıyordu ama
damlalar iriydi. Banyoya gidip elini
yüzünü yıkadı. Mutfığa geçti. Annesi
kahvaltı hazırlamış portakal sıkıyordu.
Odasına geçti. Dolabındaki okul kıyafet-
lerini ikıla sıkıla giydi. Yüzünü yıkadıktan
sonradan sabah soğduğundan biraz
üşümüştü. Üstüne bir hırka giydi. Ders
programına baktı. Fen, fen, mat, mat,
sos, rehberlik. Çantasına ders kitapla-
rını, defterlerini koydu. Masasının üze-
rindeki renk renk kalemlerini toplayıp
kalemliğe koydu. Mor kalemini kaybet-
tiği için üzülmüştü. Sonra kalemliğini
de çantasına koydu. Tekerleklerinden
sürterek kapının önüne götürdü. Mut-
fığa geçti. Masada haşlanmış yumur-
ta, salam, zeytin, peynir vardı. Ama en
sevdiği ikili bal kaymak yoktu. "Anne
neden bal kaymak yok" diye sitem etti.
Oturdu. Annesi portakal suyunu masa-

ya koydu. Kahvaltısını yaptı. "Dişlerini
de fırçala oğlum" dedi annesi. Banyo-
ya gidip dişlerini fırçaladı. Vestiyerden
montunu ve atkısını çıkardı. Atkısını
boynuna sarıp üstüne montunu giydi.
Bereyi de başına geçirdikten sonra
ayakkabılıktan botlarını çıkardı. Bu sı-
rada öğrenci servisinin kornası çaldı.
"Off niye kornaya basıyor ki her sabah
bu adam." Aceleyle botunu giydi, çanta-
sını aldı, annesini öptü ve evden çıktı.
Tam bahçeden çıkacakken annesi ça-
ğırıldı. Şemsiyesini unutmıştu. Geri eve
koşup şemsiyesini aldı. Sonra servisine
bindi. Sınıfından birkaç arkadaşı vardı
serviste. Onlardan birinin yanına otur-
du. Yol boyunca sohbet ettiler, birbirleri-
ne el şakaları yaptılar. Giderken servis
ani bir fren yaptı. Herkes sarsıldı. Fren
sesi ve güm. Birine çarpıp durdu servis.

Günlerden Çarşamba. Sabah. Uyanı.

Üşüyordu. Sobadaki kömür bitmişti. Yorganına daha çok sarıldı. Çıkmak istemedi yatağından. Annesinin seslenmesi üzerine kalktı. Dışarıda yağmur sesi vardı. Bir of çektii. Yine ayağıma su girecek diye düşündü. Pencereden dışarı baktı. Hızlı yağmıyordu ama damlalar iriydi. Kardeşlerinin üzerinden, ayaklarına basmamaya dikkat ederek banyoya, yüzünü yıkamaya gitti. Odanın dışarıya daha soğuktii. Üşüdü. Yüzünü soğuk suyla yıkadı. İçi titredi. Mutfağı baktı. Annesi bayat ekmekten tost yapıyordu, çay da kaynamak üzereydi. Sevindi. Tostu çok severdi. Gülerek hızlı bir şekilde odaya gitti. Yine dikkatli bir şekilde kardeşlerinin üzerinden geçti. Şifonyerden okul kıyafetlerini çıkarıp boğazlı kazağın üzerine giydi. Altında da içlik vardı. Haftalık ders programına baktı. Fen, fen, mat, mat, sos, rehberlik. Kitaplarını, defterlerini, kurşun kalemini, silgisini ve kalem tıraşını çantasına koydu. Çantanın fermuarını tam kapamadı. Bozulmuştu. Askılığı da kopmak üzereydi. Çantasını da alıp odadan çıktı. Çantayı kapının önüne koydu. Mutfağına geçti. Tostu hazırdu. Annesi çayını doldurdu. Tostunu ağzını yaka yaka yedi. "Dişlerini de fırçala yavrum" dedi annesi. Banyoya gidip dişlerini fırçaladı. Askıdan montunu aldı. Annesinin ördüğü atkıyı boynuna geçirdi. Üstüne montunu giydi. Ayakkabılıktan ayakkabılarını çıkardı. Bu arada annesi otobüs kartını getirdi. "Bugün yürüyerek gitme otobüse bin. İçinde para vardı en son" dedi. Sevindi. Okula vardığında çok yorulmayacaktı ve daha az ıslanacaktı. Ayakkabılarını giydi. Çantasını aldı. Dışarıya çıktı ki şemsiyesini almayı unutmuştu. Eve dönüp şemsiyesini aldı. Otobüs durağına doğru yürümeye başladı. Şemsiyesinde bazı teller yerinden çıkmıştı. Yamuk yumuk duruyordu. Biraz utanıyordu bu yüzden ama onu ıslanmaktan koruduğı için mutluuydu. Otobüs durağına geldi. Beş dakika sonra otobüs geldi. Tıkış tıkıştı. Zar zor bindi. Kartını elden ele öne doğru uzatmalarını istedi. Birkaç durak sonra inenler olmuştu o da rahatladı biraz. Ayakta duruyordu ama en azından tutunacak

yer vardı. Otobüs bir yerde kırmızı ışıkta durdu. O sırada bir fren sesi yankılandı. Kafasını o tarafa çevirdi. Karşı yoldaki öğrenci servisinden gelmişti ses. Servisin önünde yatan biri vardı.

Günlerden Çarşamba. Sabah. Uyandı. Titriyordu. Yol kenarında bulduğı tah-taları atmıştı sobaya. Çabuk bittiğı için içerisi çok ısınmamıştı. Sabaha karşı kaldığı yer daha da soğumuştii. Battaniyesine sıkıca sarıldı. Ayağının ucundaki kedi de ayaklarını ısıtmıştı. Çıkmak istemiyordu yatağından. Ama zorundaydı. Kalktı. Dışarıdan yağmur sesi geliyordu. Bugün de işler kesat olacak diye düşündü. Üzülüdü. Pencereye gidip dışarı baktı. Az yağmıyordu ama damlalar iriydi. Biraz izledi. Toprağın kokusunu aldı. İçi ferahladı. "Bugün de peçete satayım" dedi. Banyoya gitti. Sular kesikti. Yani kesmişlerdi faturayı ödeyemediğı için. Camiideki çeşmeden doldurduğı suyla yüzünü yıkadı. Ellerine baktı. Bu ayakkabı boyası siyahlığından bıkılmıştı. "Bir türlü geçmiyor bu meret. Olsun ha alın teri ha elin karası" diye geçirdi içinden. Mutfağına geçti. Uyku sersemliğiyle biraz baktı. "Niye geldim ki mutfağına sanki yiyecek bir şeyim var" diye söylendi. Odaya gitti. Koltuğun üzerine attığı kıyafetleri giydi. Çantasını açtı. Peçeteleri az kalmıştı. Cebindeki paralara baktı. "İyi" dedi "bir iki paket daha alabilirim." Koltuğun üzerindeki ceketi ni giydi. Birkaç yerinden yırtık çantasını alıp kapıya gitti. Terliklerini ayağına geçirdi. Eve ve kediyeye selam verip çıktı dışarı. Yolda daha az ıslanmak için ağaçların, tentelerin altından yürüdü. Metro durağına gidiyordu. "Hem sıcak olur hem ıslanmam. Güvenlikten de geçebilirim ne âlâ" diye düşündü. Yürümeye devam etti. Çok üşümüştü. "Bir an önce yetişsem şuraya" deyip daha hızlı yürümeye başladı. Çift yön bir yola geldi. Durdu. Soluna baktı gelen araba uzaktaydı. Yola atladı. Sağından gelen servisi görmemişti. Arabanın fren sesini duydu. Sağına baktı. Kaçmak için son bir hamle yaptı.

Kırık Kalp

Melike Sülev Aydın

~hikaye~

Melike Sülev Aydın Küтахya doğumlu. Küтахya İmam Hatip Lisesi'nin ardından Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Halen Bursa'da yaşıyor. Evli ve bir çocuk annesi.

Kurban Bayramı arifesinde doğduğu için İsmail adını koymuştu dedesi ona. Hac başvurusu yaptıktan hemen sonra kısmî felç geçirdiği için kendisi gide-memiş, vekâletini vererek kardeşinin oğlunu Hicaz'a göndermek zorunda kalmıştı o yıl. Çok sevip hasret duy-duğu topraklara gidememenin acısını hissediyordu yüreğinde. İkinci ezanı yeni okunmuştu, yatağının kenarın-daki tuğla ile abdest aldirmişti hanımı. Tam namaza niyet edecekti ki tele-fon çaldı. Arayan kardeşinin oğluydu. Haccını tamamladığını haber verecek olmalıydı. Hanımı, telefonun kablosu-nu yatağa doğru çekiştirirken ahize birden elinden düştü. Eğilip almaya çalıştı. Heyecan ve mutluluğu bir arada yaşıyorlardı. Kardeşinin oğlu: "Gözün aydın dayı, hacı oldun artık" diye ba-çırılmış, o anda hat kesilmişti. "Çok şü-

kür Allah'ım" dedi. Tam telefonu yerine koyacaktı ki tekrar çaldı. Bu defa ara-yan oğluydu, gelininin doğum sancı-ları başlamıştı. Hastaneye gidiyorlardı. Bebek doğunca tekrar ararım, diyerek kapattı telefonu oğlu. Kudretine kurban olduğum Rabbim, bir günde iki sevinç, diye geçirdi içinden. Hacılar Arafat'tan dönüyorlardı artık.

Ertesi gün bebeği alıp gelmişlerdi. Nur topu gibi bir oğlan çocuğuydu. Bebeği kucacağına alırken, hissiz olan sol kolu-nu hafifçe geriye itmeye çalıştı. Gözleri buğulanmıştı. Allah'ın bana teselli he-diyesi bu göz aydınlığı evlat, diye düşü-nerek bir kez daha şükretti. Torununun yüzüne baktı. Hiç tereddüt etmeden, adı İsmail olsun dedi, İsmail...

İsmail yedi aylıkken dedesi vefat etti.

Babaannesi ve amcası yalnız kalmışlardı. İsmail, yaşlıları olan erkek çocuklarına kıyasla çok sakin bir çocukluk geçirdi. Annesi çalışan diğer çocuklar gibi şımarık olmadı hiç. Annesiyle babası sabahları işe giderken İsmail'i babaannesine bırakıyor, akşam iş çıkışında yemeği birlikte yiyor ve sonrasında İsmail'i alıp eve dönüyorlardı. Her sabah sıcak yatağından kalkıp giyinmek, uykulu gözlerle evden çıkmak minik vücuduna ağır geliyordu. İsmail babaannesi ve amcasını çok seviyordu ama annesinin işe gitmesini hiç istemiyordu. Keşke annesiyle birlikte daha çok vakit geçirebilseydi. Üç yaşını biraz geçince annesi işe gitmemeye başladı. Bu duygu değişik bir şeydi. Nedense sevinememişti. Sürekli annesiyle vakit geçirmek istiyordu. Fakat annesi hemen yorulup uyumaya başlıyordu. Sanırım bir kardeşi olacaktı ve annesi onun için işi bırakmıştı. Kardeşinin kendisinden daha şanslı olduğunu o zaman hissetti. Bir de annesi eskisinden daha sinirli olmaya başlamıştı. Ne yapsa kızıyor, en ufak hatasında bağırıyordu. Galiba beni sevmiyor, diye düşünüyordu. İçine kapandı. Sabahtan akşama kadar odasından çıkmıyor, çok sevdiği Bakugan karakteri oynadığıyla vakit geçiriyordu. Aylar sonra bir gün annesiyle babası aceleyle evden çıktılar. Babaannesi onunla evde kalmıştı. Annesine bir şey olmasından çok korkuyordu. Sonunda bebekle birlikte eve döndüler; kardeşi olmuştu. O artık abiydi. Eve gelen bütün misafirler onu karşısına alıp: "Sen abisin artık" diyordu. Bu kelimededen nefret ediyordu. Abi olmak istemiyordu.

Bebek eve geldikten sonra bütün hayatları değişmişti. Annesi sürekli kardeşiyle ilgileniyordu. Karnını doyuruyor, kucığında uyutuyor, ona ninniler söylüyordu. Kapının aralığından hayranlıkla annesi ve kardeşini seyreden yakalandığında ise, hadi odana git oyna, diyordu annesi. Odasına gitmek istemiyordu. Zaten Bakugan da ona küsmüştü uzun zamandır. Artık yapayalnızdı. Dedesi hayatta olsa onu parka

götürür, dondurma alırdı. Kim bilir ne güzel oyunlar oynarlardı. Ama yoktu işte...

Eylül ayı gelip çattı. İsmail, kreşe başlayacaktı. Babası, orada arkadaşlarının olacağını ve bir sürü değişik oyuncakla oynayabileceğini söylemişti. Bu fikir güzel gibi gelse de, evde kardeşiyle annesini birlikte bırakmak istemiyordu. İlk günler hep ağladı. Öğretmeni iyi bir ablaya benziyordu. Onu sevebilirim, diye düşündü. Sevdi de. Kreşe gittiği günler kendini daha iyi hissediyor ama bu onun mutlu olduğunu göstermiyordu. Mutsuz bir çocuk olarak günlerini geçiriyordu. Annesi tekrar işe dönmüştü. Kardeşine babaannesi bakıyordu.

İki senelik kreş hayatının ardından birinci sınıfa başladı. Okulun ilk günü, annesi hastanede nöbetçi olduğu için onunla gelememiş, babası ise derse yetişmesi gerektiği için okulun kapısındaki öğretmene emanet edip gitmişti İsmail'i. İsmail, öğretmeni olduğunu tahmin ettiği adamın elini sımsıkı tutarak sınıfına geldi. Sınıfın kapısında bekleyen anneler, içerideki çocuklara el sallıyordu. Hatta bazıları ağlayan çocuklarının yanındaki sıraya oturmuşlardı. Sınıfta bir kendisi, bir de sarışın ve sıska olan oğlan yalnızdı. Bu çocukla arkadaş olabilirim, o da benim gibi yalnız diye düşündü. Okulun ilk günü babası onu almaya gelmişti. Karşıdaki beyaz minibüsün önünde duran bıyıklı amcaya göstererek: "Bak İsmail, bu senin servisçi amcan, bundan sonra seni o okula getirip götürecektir." dedi. Tamam anlamına gelen başını öne eğme hareketini yaptı konuşmadan. Her zaman yaptığı gibi.

Sarışın sıska oğlanın adı Necip'ti. Babam en sevdiği şairin adını koymuş bana, diyordu. Necip, etrafına sürekli gülücükler dağıtan, derslerde bile konuşmayı bırakmayan bir çocuktu. Sınıf başkanı seçilmişti. O da İsmail kadar çalışkandı. Aynı sırada oturuyorlardı. Kısa zamanda yakın arkadaş oldular.

Artık bir dert ortağı vardı. Necip'in annesi terziydi, babası mahallelerindeki caminin imamı. Evleri yakın olduğu için aynı servisle gidip geliyorlardı okula. Serviste de yan yana oturuyorlardı. Birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar hep aynı sırada oturdular. Beslenme saatlerinde yedikleri simidi bölüştüler. Aynı dersleri sevdiler. Beşinci sınıfta ikisi de şehirdeki Anadolu Lisesi'ni kazanmıştı. Bu okulda öğretmen olan babası, oğlunun Necip'le aynı sınıfa yazılmalarını rica etmişti müdür beyden, bunun üzerine İsmail ve Necip ortaokulda da sıra arkadaşı olmuştu.

Lise ikide alan tercihi yapacaklardı. İsmail'in en sevdiği ders Edebiyat olmasına rağmen, Necip'ten ayrılmamak için sayısal sınıfı tercih etmişti. Fizik ve kimyadan nefret ediyordu ama biyoloji ona daha sevimli görüldüğü için, biyoloji dersine ağırlık vermişti. Üniversite tercihlerinde tek bir okul seçecekler, kazanırlarsa birlikte okuyacaklardı. Necip'in amcası Dumlupınar Üniversitesi'nde dekan yardımcısıydı. İlk ve tek tercihlerini bu okuldan yana kullandılar. Beklenen olmuş, İsmail ve Necip aynı üniversitenin aynı bölümünü kazanmışlardı.

Okulunu bitirip akademisyen olmak en büyük hayalimdi İsmail'in. O yüzden derslerinden başka şeylerle ilgilenmeye vakti yoktu. Üniversite hayatında okuldan çok siyasî parti kulüplerinde vakit geçiren Necip'in ise dersleri kötüleşmeye başlamıştı. Necip, birinci sınıfta bütünlemeye kaldığı için, sınıfları ayrılmıştı. İsmail buna çok içerlemiş, kalbinin kırıldığını hissetmişti. Sonuçta birlikte okumak için bu şehre gelmişlerdi, sevdiği bölümden bile vazgeçmişti onun için. Necip bunu fark etmedi ama. İsmail de karşısına alıp söyleyemedi zaten.

Ders saatleri değiştiği için okulda karşılaşmıyorlardı. Necip, öğrenci evini otel gibi kullandığı için evde de görüşemez olmuşlardı. İsmail kendini, yıllar önce

hissettiği yalnızlığına geri dönmüş olarak buldu.

Vize tatili yeni bitmişti. Günlerden 26 Mayıs'tı. O gün eve erken geldi Necip. Çok heyecanlı görünüyordu. Sakal tıraşını olup takım elbisesini giyerek evden çıktı. Üniversite kulübünde Necip Fazıl Kısakürek'in doğum günü sebebiyle bir konferans yapılacaktı ve programın sunucusu Necip'ti. İsmail, kalbinin kırık olduğu arkadaşının davetine icabet etmeyerek evde kalmıştı. Bir saate yakın kitap okudu. Kalbinin sıkıştığını hissetti birden. Nefes almak için balkona çıktı. Yıldızlar farklı biçimde yüzüne yakındı bu gece. Hava mayıs ayından beklenmeyecek kadar sıcaktı. Mutfağa gidip kendine çay aldı. Elinde tuttuğu çay bardağı birden sallanmaya başlamıştı. Başım dönüyor olmalı, diye etrafına bakınırken, tezgâhtaki şişeler devrilmeye başladı. Deprem oluyordu. Koşarak mutfak masasının altına girdi. Kalbinin atışını kulaklarında hissediyordu. Duvardaki tablolar yere düştü, dolap kapakları açılıp kapanıyordu. Balkon kapısından çocukların ağlama sesleri işitiliyordu. Kaç saniye geçtiğini tahmin etmek zordu, çünkü zaman kavramını yitirecek kadar çok korkmuştu o an.

Deprem geçtikten kaç dakika sonra masanın altından çıkabildiğini hatırlamıyordu. Şaşkındı. Elleri titriyordu. Elektrikler kesildiği için el yordamıyla cep telefonunu bulmaya çalıştı. Şebeke çekmiyordu. İnsanlar sokağa dökülmüştü. İsmail evden çıkmadı. Ne yapacağını bilmiyordu. Birden kapı sesiyle irkildi. Biri kapıyı yumrukluyordu. Telaşla kapıyı açtı. Sınıf arkadaşıydı karşısında duran. "İsmail, kardeşim, duydun mu fakülte yıkılmış, arkadaşlar enkaz altında kalmış."

İsmail donup kaldı. Kalbinde tarif edilmez bir ağrı hissetti, gözleri karardı, dudaklarından tutunmaya çalışırken dudaklarından dökülen tek söz: "Necip!" olmuştu.

Kırmızı Uçurtma

Yıldızları gölgeleyen şehrin içinde, güneş görmeyeli uzun zaman olmuş gönüllerin ardında oturuyordu. On yedi mi emin değildi. Galiba zeminle birlikte on sekizinci kattan kedilerin kuyruklarını sürdüğü caddeleri izliyordu. Kendisini bir kutu içinde dış dünyaya açılmayı bekleyen kaplumbağalar gibi hissediyordu. İtminanlık, çocukluğundan beri ardından koştuğu ulaşılması zor epey zor hâldi. Kendisini bildi bileli ardından koştuğu bir şey daha vardı. Kırmızı uçurtma.. Geceleri onu baş ucuna koyar, gündüzleri ise gözünü ilk ona aralardı. En çok ona konuşur ona gülerdi. İnkâr etse de sevgililerden beklenen alâka kadar bir uçurtmadan ilgi beklediği aşikârdı. Bahardaki; çiçeği bağırında badem ağaçlarından, göç bahanesiyle gökleri şenlendirmiş leyleklerden çok daha fazla sevmişti kırmızı uçurtmayı. Küçük bir güzelliğin zamanla her şey tekabül edebileceğini nereden bile bilirdi. Onunla yüreğini doldurdukça sanki uçurumların ucuna kayıyordu. Huzur verdiğini düşündükçe sadrının bir idam mahkûmu gibi nefessiz kalışlarına şahitlik etmesi normal değildi. Eksik olanı bulmaya çalışıyordu fakat ağabeyinin aynı hassasiyeti futbol topuna, annesinin oturma grubuna, babasının ise evin dış hatlarıyla fazla uyumlu panjurlara gösterdiğini düşünüyordu. Ne olduğunu bilmesede bir histi işte

Fatma Nur Dede

7 Ekim 2004 tarihinde Manisa'nın Demirci ilçesinde doğdum. İlk ve orta okul öğrenimimi Ziya Gökalp Nurettin Kelem Ortaokulu ve Mustafa Zehra Salîha Kul ilkokul'unda tamamladım. Şuan İpekçilik AİHL sinde 10. sınıf talebesiyim. Çocukluğumdan beri edebiyata, yazmaya ayrı ilgi duyuyordum. Okulumuzda yapılan Pinhan Yazarlık Atölyesi çalışmalarıyla var olan ilgiyi gayrete dönüştürme fırsatı buldum. Daha önce Sinada ve Mostar gibi ulusal edebiyat dergilerinde şiir ve öykülerim yayımlandı. Bu uzun ve meşakkatli yolun bir yolcusu olma arzusunda'yım.

ardında sürükleniyordu. Uçurumlar büyüyor, karanlık kuyular derinleşiyordu. İtminanlık ne diye sığmazdı şu uçurtmanın içine! Bağlılığı, saptantıları rahat rahat sığıyordu oysa.. Bir gün uçurtmasını aldı, gönlündeki uçurumlardan bir uçurumu beğenip yol aldı. Belki duygular böyle tamamlanırdı. Kırmızı uçurtma hâlinde gayet memnun gökyüzüne yükseliyordu. Onunsa yüzünde dolunay kadar parlak bir tebessüm vardı. Ne de güzeldi uçurtması, semaya da pek yakışıyordu. Tatlı meltemler yerini şiddetli rüzgârlara bırakmak için hazırlanıyordu. Deli rüzgârlara dalgınlıkla yakalanmış, mest olmuşluğu halinden silinerek ipi elinden çıkarmıştı. Bu olamazdı, olmamalıydı. Kırmızı uçurtma onun her şeyiydi. Uçuruma atlayıp elinde uçurtmayla ölmeyi dahi göze alabilirdi. Ne de olsa sevdası öyle her kelâma sığacaklardan değildi. Fakat uçurtma... Kendini göğe bıraktı. Süzüldü, süzüldü. Bulutlara dokundu, gökkuşaklarını aştı. Güneşi çevreledi. O ise elleri dişlerinin arasında panikledi, endişelendi ve bekledi. O sıra uçurtma mavilerde biraz daha uçtu. Kaşları martılanmıştı, düşünüyordu. Tam o anda gözükara bir tavırla dayanmayıp uçurtmanın ardından atladı. İpini yakalamıştı fakat aşağıda içine düşeceği kocaman bir boşluk ve hatta belki de bir son onu bekliyordu. Bir eli uçurtmada bir eli düşmemek umudu ve yalvarışıyla sıkıca tutunduğu uçurumun kıyısında'ydı.

Muhammed Furkan Tan

Bir sonbahar zamanı öğleden sonra doğmuşum. Muhammed adımı babam Furkan adımı annem koymuş. Atadan göçmenim babadansa Bursalı. Babamın görevi sebebiyle birçok şehir gördüm. Gördüklerim arasında en çok Uludağ'a aşık oldum. Otuz yıla yaklaşan hayatım böyle bir dizidir. Şu an öğrenciliğim devam ediyor. Yakın zamanda avukat olmayı ümit ediyorum. Hayattan sıkıldığım zamanlarda şarkı söylüyorum. Daha çok keyif almak istediğim zamanlarda ney çalıyorum.

Yeni bir sayımızda daha birlikte oluşumuzun mutluluğu içerisindeyim değerli arkadaşlarım... Bana ulaşan bilgiye göre bu sayımız genelde kurban-hac özeldeyse insanlığın kıyamı hac başlığı altında olacak. Amma velakin inisiyatif kullanarak da olsa meseleyi küçük bir saptırmayla Veda Hacci'na götürme amacı üzerindeyim. Bilineceği üzere bu hac Önderimiz, Biricik Peygamberimiz, Peygamberlerin Ulusu, Ademoğullarının Efendisi Hz. Muhammed Mustafa'nın (ﷺ) hayatındaki; ashabıyla ve dahi ümmetiyle son kez toplu şekilde bulunduğu yerdir. Bu özelliğinden ötürüdür ki İslamiyet'in tarihi içerisinde çok önemli bir yeri vardır. Çok önemli bir yeri oluşu Onunla (ﷺ) son kez birlikte olmamızdan değildir; aynı zamanda mübarek ağızlarından son sözcükleri, son nasihatleri duymamızdandır.

Zaman; Miladi 22 Şubat 632. Hz. Peygamber (ﷺ) yakın bir zamanda öteki aleme gideceğinin ümidi içerisindeydi; Rabbine kavuşacaktı. Üzerinde; hayatında bir kez dahi nefsi için bir şey yapmamış olmanın mutluluğu vardı. Gene öyle olacaktı. Davasını sonuna kadar görev bilinciyle götürmüştü. Canlı-cansız bütün alemler şahitti. Amma velakin bu kez Rabbinin şahid

tutacaktı. Sessizlik hiç olmadığı kadar saygılıydı. Miras olarak; Peygamberinin sünnetini ve dahi Rabbinin kitabını bırakacağını söylüyordu. İki Cihan Güneşi'nin mübarek ağızlarından çıkan son sözcükler "Şahid ol Rabbim" olmuştu. Bir daha da bir şey söylemedi.

Son hac böyle olmuştu. Aşık ne kadar vuslata eriştiğinden mutlu olsa da Onu (ﷺ) göremeyenler için acı bir mutluluktur. Bütün bir beşeriyetin varoluşuna sebep; Peygamberler Peygamberi o büyük nebi aramızdan gitmişti. Bıraktığı dava da sırtımızda ağır bir yük olarak kalmıştı. Taşınabiliyor muyuz ki?

Konuyla alakalı olarak bir dipnot yazıyor ve dahi sözlerimi bitiriyorum. Zamanında; Şehid Mütefekkir Salih Mirzabeyoğlu şöyle bir söz kullanmıştı: "Peygamberler olmasaydı Medeniyet olmazdı." Üzerinde tefekkür edilmelik bir söz. Tefekkürünün güzelliğini ve dahi keyfini şimdilik arkadaşlarıma bırakarak söylemeliyim ki çağdaş siyasal fikiryatlar, anayasacılık hareketleri ve dahi insan hakları örgütleri Veda Hutbesi'nde ortaya koyulan ilkelere bu kazanımı basamak yapmasalar ulaşabilirler miydi?

Sağlıkla kalınız..

Hiç düşündünüz mü?

Hasan Basri Karnabat

1947 Bursa Karacabey doğumlu bir garip şair.

Allah'ın bizlere bahsettiği nimetlerin hepsi yani meyvesi, sebzesi, eti, sütü, hubu batının yaratanın bir mucizesi olduğunu düşündünüz mü?

Bizler manavdan meyve sebze alırız ama bunların nasıl oluştuğunu nasıl bizlere kadar geldiğini sanırsınız ki; köylü ekmiş besici beslemiş de oluvermiş yok öyle bir şey. Bunların hepsi Allah'ın kullarına bir mucizesidir bir nimetidir.

Bizler bunları tüketirken ilk önce bismillah deyip yemek zikirdir, sonunda sofradan kalkarken Elhamdülillah diyerek kalkmak da şükürdür ve bütün bunların sonunda bu nimetleri bize verenin Allah'ın bir mucizesi olduğunu düşünmekte fikirdir.

ola ki Cebrail (as) insan kılığında gelip bunları size Cenabı Allah gönderdi deseydi nasıl heyecanlanır ve sevindirirdik mutluluktan uçardık halbuki ha Cebrail (as) getirmiş ha dalından koparılmış ha manavdan kasaptan vesaire yerlerden almışsınız ne fark eder. Bütün bu nimetleri gönderenin Cenabı Allah'ın biz insanlara ikramı olduğunu unutmadan yediğimizde bu nimetlerin lezzeti l'den binlere çıkar onun için Bismillah, Elhamdülillah deyip de yiyeceklerimizi tüketelim ve şükredelim İnşallah.

Bizlere bahşedilen nimetleri israf etmeyelim.

Bunları bulamayanlar var deyip bunları da düşünelim.

En güzel emanetler

Allah'ın bizlere bahşladığı en büyük kıymet en büyük lütuf yalansız, dolansız, riyasız, saf ve temiz yetişen çocuklarımız. Alemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz Hz.

Muhammed (ﷺ) çocukları hiç kırmamış onlara hiç kızmamış ve onlara devamlı şefkatli davranıp her dediklerini yerine getirmeye çalışmış bilindiği üzere namaz kılarken torunları sırtına bindiği zaman onlar incinmesinler diye başını secdeden dahi kaldırmamış daha bunun gibi birçok örnekler vardır.

Mesela birini daha nakledeyim Peygamber efendimiz (ﷺ) mescitten çıkıp da evine giderken yolda oynayan çocukları görmüş ve içlerinden birisi kenarda duruyormuş ona sen niye arkadaşlarınla oynamıyorsun diye sorunca çocuk beni aralarına almıyorlar demiş üzeri perişan durumda olan çocuk ben hem öksüz ve yetim deyince ben senin baban hanımım Hz. Aişe de annen olsun mu demiş ve çocuğu sırtına alıp gezdirmiş.

Bu zamanda bizler hangi çocuğun başını okşuyor hangisinin öksüz veya yetim olduğunu soruyoruz? Onlara ne kadar el uzatabiliyoruz?

Bunları kendi kendimize sorup da kendimizde hesaplaşıyor muyuz?

Şu anda dünya üzerinde yüzlerce binlerce öksüz yetim çocuk ölümün, zulmün, çaresizliğin içindedir.

Bizler Müslüman olarak bunlara ne kadar sahip çıkıyoruz?

Allah Celle Celalühü yar ve yardımcımız olsun İnşallah.

Biz aciz kullarını bu gibi olaylardan sorgu ve sualinden sorumlu olmayız İnşallah.

Saygı ve hürmetlerimle sizleri Allah'a emanet ediyor, çocukları sevmenizi, onları korumanızı, gözetmenizi ve onlara şefkatli davranmanızı yüce Rabbimden niyaz ediyorum.

Ömer'in Şehadeti

Şehidime mermi sıkan hain, kahbe düşmanın,
Yakasına yapışmadan asla vermem canımı.
Diz çöktürüp önümde almadan kellesini,
Al bayrağın önünde, helal etmem kanımı.
Ömer adil olmasaydı olur muydu Anadolu.
Vermeseydi canını gelir miydi Gelibolu.
Artık İslam ordusuna açıldı özgürlük yolu.
FARUK umun hatırına boş bırakın sol yanımı.
Halis duygular besleyip yüreğinde vatan için.
Din uğruna şehit olup yüzü koyun yatan için.
İstikbali bir dolara keyfe keder satan için.
Koymam ahret gününe tez alırım ahımı.
Demir mermi beyninden akıtır düşman kanını.
Hainin nefesi kesilir, geriden verir canını.
Binlerce şehid den almıştır kahramanlık destanını.
Hilale meydan kılmıştır bu kutsal vatanını.
Biz islamız, ya özgürüz, ya ölürüz yok korkumuz.
Bir Allah'a, bir vatana var olsun can borcumuz.
Alem-i İslam sancağı için yaşar her bir ferdimiz
Dirilmekse kıyamette huzura arz olur derdimiz.

Ahmet Haşlama

23/06/2017

Bursa

Ben Ahmet Haşlama.

08/03/1964 tarihinde ordu ili, Ünye ilçesine bağlı Çınarcık köyünde doğmuşum. İlk mektebi köyümde, orta mektebi Tèkkiraz kasabasında bitirdim. Liseyi ise Ordu Lisesinde DPY olarak bitirdim. İlk mektep den sonra Kurna kuran kursunda 2 yıl dini eğitim aldım. Sonra orta mektebe gittim.

1984 yılında Erciyes üniv. İİBF ne bağlı Nevşehir Turizm İşletmecilik Y Okuluna başladım. 1991 de kötü dereceyle bitirdim.17 yıl turizm sektöründe aktif yöneticilik yaptım. Bu arada orta, lise ve üniv.yıllarında sürekli şiir, makale, deneme, hikaye, roman gibi çalışmalarım oldu. 1996 yılında çok sevdiğim yayıncı abim vefat edince yazdıklarımı yayınlamaktan vazgeçtim. Ama zamanın getirdiği ihtiyaçtan kaynaklı başkaldırı hareketına katkı olması zaruretinden hem yazmaya ve hem de yayınlamaya karar verdim. Ezliyim. Bir kızım ve bir kız torunum var.metropol hapisanesi şehirlerden bıktım ve evi barkı ordu, Ünye Çınarcık taki köyüme ev yaparak yerleştim. Dini mübin İslam ve ilay ı kelimetullah davası için geçmişde dervişlerimizin verdiği mücadeleye katkı için en muhkem savaşı vermeye ömrümün sonuna kadar hazırım. Böylece biline...

O Gün

Hacer Noğman

~hikaye~

"Coğrafya kaderdir". Ya da
"Coğrafya kederdir."

Saçımı elimle yana yatırdım. Penyemin kollarını uzamaları için çekiştirdim; uzamadılar. Okula giderken bu penyeyi giyiyordum; önlüktü benim için. Okulda bazı kişiler aynı kıyafetleri giyiyordu ve o giydiklerine de önlük diyorlardı. Çok garipti, nereden buluyorlardı aynı kıyafetleri? Bunu anneme sormuştum. Annem, okula giderken giydiğin şeye önlük denir, demişti. Denk gelmiştir, ondan aynı şeyleri giyiyorlardır, demişti. Annemin söylediği mantıklı gelmişti çünkü annemin söylediğinden başkasını bilmiyordum.

Kıpkırış bir pantolonum vardı, onu her giydiğimde çoraplarım görünürdü. Bu yüzden iki çorabımın aynı olmasına dikkat ederdim. Söylediklerim o zamanlar bana garip gelmiyordu, farklı bir durumu bilmiyordum çünkü.

Saçımı tekrar yana yatırdım. Camdaki öğrenci bana baktım: Bu ben, okula giderken dükkân camlarında gördüğümü. Dükkân camları ise aynamdı.

Üzerimdekileri çıkarınca Ahmed oluyordum. Çok garipti, giydiklerimle adım değişiyordu. Ama bir gün vardı ki... O gün, okuldan dönerken bu dükkânın camlarına baktım. Camlar

yerinde değildi, param-parçaydı. Evimiz yıkık döküktü, harabeye dönmüştü. O gün, öğrenci lafzının üzerine yapıp kalacağını düşünmüştüm. Öyle olmadığını anlamam birkaç yılını alacaktı.

O gün, her zamanki gibi okula gittim; iki odalı okulum. Sınıfımda benden dört hatta beş yaş büyükler bile vardı. Zaman zaman konuşmalarına şahit olurdu; okulu bitirip sınırı gideceklerini, sınırı geçince de rahat bir hayat sürüp çok para kazanacaklarını söylerlerdi. Sınırı bir ülke sanırdım. Çokça oyuncağın, dondurmanın, şekerin, çikolatanın ve daha birçok şeyin bolca olduğu bir yer. Sınır, bazen rüyalarımın bile girerdi.

O gün toplama işlemini öğrendim. Üç elmam varken iki elma daha alırsam beş elmam olacağını öğrendim. Havadaki parmaklarımı sayarken sınıfın penceresinden içeriye kocaman bir ses girdi. Herkes bağırmağa başladı. Çok korktum. Ne olduğunu anlamadım ama herkes bağırduğundan ben de bağırdım. Yanımda oturan arkadaşımın elini tuttum. Ne olduğunu kimseye sormadım. O an sadece annemi istedim. Dudaklarım titredi. Kafamı kaldırıp etrafa baktım. Hiçbir şey göremedim; bir toz bulutu pencereden içeri girmişti sanki. Bağırış ve ağlama sesleri... Arkadaşımla birlikte sıranın altında bekledik. "Bak," dedim, "...bazen abiler böyle şakalar yaparmış, annem demişti bana. En dayanıklı kimmiş onu öğrenmek için yaparlarmış. Korkma, tamam mı?" Arkadaşımla elimi sıktı, kafasını aşağı yukarı sal-

Trabzon

doğumlu. Üniversite eğitimini Ankara'da aldı; Patoloji bölümü mezunu. İyi bir okur olmaya çalışıyor, öykü yazıyor. Hâlen Trabzon'da yaşamakta.

ladı. Ayağa kalkıp dışarı koştuk. Elini hiç bırakmadım. O toz bulutu şimdi de bahçedeydi. Herkes bağırıyordu, ağlama sesleri geliyordu. İyice korktum. Arkadaşımın elini bıraktım. Ağlayarak koşmaya başladım. Yolu seçemiyordum. Gözyaşlarım görüşümü buğulandırıyor, havadaki tozlar yanağımdan süzülen yaşlara yapışıyordu.

Koştum, durmadan koştum; sabah gülererek geldiğim bu yolu şimdi ağlayarak koştum. Her sabah ayna bellediğim dükkân camlarının önüne geldiğimde nefes nefese kalmıştım. Kalbim öyle çarpıyordu ki, bedenim sarsılıyordu. Öğrenci beni görmek için cama baktım. Camlar paramparçaydı, kırılmamış yerlerinde yalnızca ayaklarım görünüyordu. Koşmaya devam ettim. Ağlamam kesilmişti, başka çarem yoktu çünkü yolu göremiyordum.

Eve geldim. Durdum. Kalbim bedenimi sarsıyordu. Gökyüzüne baktım, berraktı. Kafamı indirdim, evimiz... Aramızda toz bulutu vardı. Bulutu yararak yürüdüm. Anneme seslendim. Boğazım acıdı. "Anne!" Eve girdim; odalar birleşmişti sanki. Her yer taş yığınları. Evimiz her zamankinden aydınlıktı. Kafamı kaldırdım, gökyüzü. "Ahmed'im." Zorlukla duyabildiğim sese gitmek istedim. Kime aitti, anlamadım. Önümdeki taşlara baktım, tekrar duydum: "Ahmed'im." Odama gittim. Annem. "Ahmed'im." Üzerinde taşlar, yüzünde tozlar, yüzü gıpgrı. "Anne, ne oldu sana? Niye üstünde taşlar var?" Eğildim, gözleri kapalıydı. "Yağmur mu yağdı?" dedim, göz kapaklarının kalkmasını bekledim; hareketlendiler ama kalkmadılar. "Hı hı." "Anne neden kalkmıyorsun?" Bir şey söylemedi.

Anlamıştım, abiler bize şaka yapmıştı. Annem derdi hep, abiler bize şaka yaparlarmış. En dayanıklı kimmiş, bunu öğrenmek için yaparlarmış. Bir şakanın ne kadar ağlatacağını ve bildiğimin şaka olmadığını yıllar sonra

öğrenecektim. Yağmurun aslında can yakmadığını; evleri, arabaları, okulları paramparça etmediğini... Hepsini yıllar sonra anlayacaktım.

Sorularım yanıtsız kaldı. Ağlamıyordum, çünkü annemleydim. Yüzündeki tozları sildim. Karşımdaki giysi dolabımıza baktım. Yoktu. Taşların altında kalmıştı. Hiçbir kıyafeti alamam taşların altından, diye düşündüm. "Anne..." Yutkundum. "...artık bu giydiklerimizle mi yaşayacağız?" Bir şey söylemedi, herhâlde evet demekti bu, diye düşündüm. "E o zaman," Annemin duyduğunu biliyordum. "...benim adım artık öğrenci." Annem susmaya devam etti. Herhalde bu da evet demekti.

Birkaç saat sonra evimize amcalar geldi, adımı sordular, anneme baktım, susuyordu, öğrenci dedim. Öğrenci diye isim mi olurmuş dedi amcalardan biri. Ona birkaç yıl sonra hak verecektim.

Sonra annemi beyaz bir beze sarıp götürdüler. Nereye götürüyorsunuz, diye sorduğumda, gelecek, dediler. Ama ben bunu sormamıştım ki. Hiç görmediğim bir teyze söylemişti bunu. Gelecek. Annemi çok bekledim, gelmedi. Gelmediği her gün daha çok bekledim. O zaman anladım, şakalar hiç güldürmezmiş. Annemin şaka dediği bu işi her hatırlayışımda ağladım. Hangi şaka güldürmüştü diye düşündüm. Şakanın kelime manasını öğrenmem de birkaç yıl sonra olacaktı.

O gün, annemin yüzündeki tozları silerken ağladığını anlamıştım. Gözlerini son kez kapatmadan önceki göz yaşlarıydı. Son kez beni onaylayışığıydı, ona yağmur mu yağdı diye sormuştum. Ama yağmur böyle olmazdı.

O son anları her hatırlayışımda, söyledim kendime, o son yağmurdu. O yaşlardayken ben, öğrenciyken ben, yağmur diye bildiğimdi annemi ben-den alan; abilerin şakasıydı.

Kelimelerle Yolculuk - 3 (Rayiha)

Hamide Dağ

Bazı kelimeler var dünyamda; insanlar, kuşlar, ağaçlar gibi... 'Rayiha' kelimesi, farketdiğimde hemen sevdiğilerimden. Duymuştum lakin cümlelerimin içine buyur etmemiştim henüz. Bahardı. 'Rayihası ne hoş' deyiverdim, baş döndüren kokusuyla mor salkımların yanından geçerken.

Efendimiz'e (s.a.v.) dünyamızdan sevdirilen için biriydi 'rayiha', yani güzel koku. "Koku sürünsün sürünmesin, teni en güzel kokulardan alâ kokardı. Bir kimse O'nun'la (s.a.v.) musafaha etse, bütün gün O'nun (s.a.v.) rayiha-i tayyibesini duyardı ve mübarek eliyle bir çocuğun başını mesh etse, rayiha-i tayyibesiyile o çocuk, sair çocuklar arasında malum olur idi. Sahabileri, O'nun (s.a.v.) gelişini rayiha-i tayyibelerinden anlardı." (Ahmet Cevdet Paşa, Kısas-ı Enbiya)

'Rayiha' güzelin lâtif hallerinden bir hâl. Bu kelimenin; ruh, rih (rüzgâr), riyah (rüzgârlar) kelimeleriyle köken olarak buluştuğunu düşünürsek, insan ruhunda bir tezahürü olduğu muhakkak.

Burnu hiç koku almayan, gülün rayihasını duymadığı için üzülen anneme, 'İnşaallah cennet kokuları alırsın' demiştim, ağlamıştı. Sadece burnumuzun değil, tenimizin de kokuya hassasiyeti olduğunu öğrendiğimde müjde deyip ona koşmuş, o da 'o zaman güle ellerimle çokça dokunayım' demişti.

Rayiha bazen bir çiçekten yayılır etrafa, bazen bir ağaçtan. Bir kitaptan, bir bebekten, bazen bir anneden. Hacılar için rayiha, Kâbe'den, Hacer-ül Esved'den, Ravza-i Mutahhara'dan kanatlanıp ruhlarına değen bir şeydir. 'Rayiha' görünmeyen, lakin görünenle görünmeyen arasına köprü kurandır. Yusuf Aleyhisselam'ın gömleğinin rayihası vardır Yakub Aleyhisselam'a taa Mısır'dan ulaşan, sonra onun görmeyen gözlerine şifa olan. Yani sanılmasın güzel koku sadece çiçek, parfüm kokusudur. Ona farklı bir gözle bakıp derin ve manevi yönünün de farkında olmalı. Bununla birlikte insana tesirini kullanıp, nefsani istekleri galeyana getirmeye çalışan modern zamanın algı pazarlayıcılarına karşı da agâh olmalı.

Cennet rayihalarının taliplisi olup; fani bedenini ve onu canlı tutan ruhunu, rahmani esintilerden mahrum edici necis kokulara asla alıştırmayan, Allah dostlarının sözlerindeki lahûti kokuyu sezen güzel gönüllere selâm ola...

*Ezel rayihasıyla mest ola kim, gide Allah'a bin rah var.
Gülün duydu rayihasını, bülbülde ah var.*

*Bela sadasıyla şahittir ruhlar, evvelinde rahın hemrah var.
Gülün duydu rayihasını, bülbülde ah var.*

*Rih-i sarsarında asrın kavi dur ey rahi, rihlette bak inşirah var.
Gülün duydu rayihasını, bülbülde ah var.*

Bunları dedim. Lakin illa böyledir diye iddia etmem. Şüphesiz her şeyi hakkıyla bilen Allah'(c.c.)tır. Hüküm Allah'(c.c.)ındır.

Adalet ve Hac

Mustafa Eser

Baba, evlat, okur, dinler, sever. Okunacak bir dünya satır olmasına rağmen yazmaya ikna edilen, kelimelerin ruhu olduğuna inandığından üzerlerine titreyen, dili bozuk olanın dini de bozuktur, önermesine inanan bir kul...

Ahiret demek adalet demektir. Adalet, "hak" kelimesi olmadan anlaşılmaz, anlatılamaz. Hak için kaba bir özetle yerindelik diyebiliriz. Her ne varsa o, yerinde olmalıdır. Ne aşağı yukarı; makam ne de sağ sol; mekân kayması yaşanmalıdır. Makam da mekân da ancak adalet ile imar edilebilir. Her ikisi de ancak adalet varsa imkâna ve ikrama dönüşür. Her ikisinde de adalet ihmal edilirse imha ve çürüme gerçekleşir. Ve kaidedir, çürüyen çürütür. Adalet, İslam inancına göre sosyal hayattaki mutluluğun en asli şartıdır. Dinin vadedtiği mutluluk ontolojide de temel gayedir. İradî varlık olmaklığı ile sık sık övünen insanın şaşmaz arzusu mutluluktur. Bu kelime Arapçada, Türkçeye de geçmiş saadet kelimesi ile karşılaşılır. Ulemaya göre dinin amacı saadettir; ama ilginçtir, bu kelime Kur'an'da hiç geçmez. Fakat pek çok ayette işaret edildiği kabul edilir. Sanki zahiri olanda değil de zımnî olanda arayın mutluluğu demektedir el-Kitap. Ya da mutluluk dışarda gerçekleşmez, mutluluk içerde, özde, cevherde gerçekleşir, denilmektedir. Bu bir bahs-i diğerdendir. Saadet, insan-insan: yatay düzlemde adalet ile insan-tanrı: dikey düzlemde ise tevhit ile mümkün olur.

Adaletin tesisi hem bu dünyayı mamur eder hem de ahireti. Tevhit ise bu imarın hem niteliğini hem de niceliğini garantiler. Zira hiçbir sis-

tem iman kadar müteyakkız kılamaz insanı. Her daim kalbi, güvercin karnadı gibi titreyen muttakinin rikkati ve dikkati başka kimde bulunabilir!

Kur'an'ın en genel üç başlığı olarak kabul edilen Tevhid, Nübüvvet ve Ahiret'in ortak paydası adalettir, şeklinde bir iddiayı yazma cüretini gösterebilirim. Tevhit el-Hakk'a, hakkıyla yani yerli yerinde kulluk edebilmektir. Nübüvvet kurumu ise adalet yerini bulacak ve bu, bu dünyada da mümkündür demek için vardır sanki. Zira bütün Peygamberler ömürlerini tevhit ve adalet uğruna hibe etmişlerdir. Hepsi bu hususta gereken bütün bedelleri ödemekten çekinmemişlerdir. Adaleti hem muştulamışlar hem de pratik karşılığını göstermişlerdir. Ahiret ise adaletin mutlak olarak tecelli edeceği son duraktır. Efendimizin dilinden,

boynuzlu koyun ile boynuzsuz koyun bile hak taksiminde ihmal edilme-yecektir. Allah'ın ikramı ise adaletin üstünde bir merhamet ile gerçekleşecektir elbette. İnsan aklının en büyük organizasyonu devlettir. Devletin yaklaşık son iki yüzyıldır muteber şekli ise yeni gömleği ile demokrasi olarak kabul edilir. Yani herkesin iktidarda söz sahibi olabildiği bir düzen. Herkesin "eşit" olduğu bir sistem. Bu demokrasinin temel iddialarındandır. Peki, eşit olmak adil olmak mıdır? "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" diye sorar el-Hakk olan. Allah, her bir âdemi farklı yaratmıştır. Her birisi biriciktir. Ondandır belki, "...yalnız ölecek, yalnız dirilecek ve yalnız hesaba çekilecektir." Bunun da ispatı adına her ne kadar benzese de muhteşem inceliklerle birbirimizden ayırmıştır parmak izlerimizi, göz retinamızı ve dna'larımızı. Dolayısıyla biiznillah, hem ceza hem de ödül; ceza alan ve ödüllendirilen kadar farklı farklı olacaktır, diyebiliriz. Zira mutlak adalet bunu gerektirir.

Ahiret, böylesine kıymetli bir iman umdesidir. Ahiret, tatmin vesilesidir. Ahiret, hem ürkütür hem de sekine verir insana. Çünkü ahirette hesap vereceğiz. Hakikate olan sadakamız, hakikat uğruna ödediğimiz bedelle ölçülecektir. İradeyi lütfeden, iradenin gereği olan mesuliyeti sormaya en yetkili zattır. Soracak ve kimseye zulmetmeyecektir. İnananlar bundan emindirler. Bu hakikate mümindirler. Ama bu hakikat bazen gafletten ve ataletten unutulur ya da ihmal edilir. Veya tesir gücü zayıflar. Burada devreye hakkı ve sabrı tavsiye etme mesuliyeti girer. Omuzlarından tutar ve birbirlerini silkeler müminler. Bu onların kardeşlik vazifeleridir. Bunu yapmayanlar hüsrandadırlar.

Mezkur ödevlerini gündemlerinde canlı tutabilmek için pek çok imkan vardır. Gece kaimlık, gündüz saimlik ve ömürde bir de olsa hacılık örnek verilebilir. Gerekli şartları taşıyan herkese farz olan hac, ibadetler içinde en sembolik olanıdır. En geniş katılımlı olanıdır. Her bir eylem ve ameliye muhteşem anlamlar barındırır bağrında. Öyle bir dokunuşla dokunur ki insana o mekân ve zaman gidenin ne hatırından çıkar ne rüyasından. Belki de bu sırrın sebebi orada mekânsal ve makamsal bir sıralamanın olmamasıdır. Bunun sembolik ifadesi ise ihramda bulur kendini. Bütün vasıflarından soyunur insan. Kimi uzundur kimi kısa. Kimi siyahtır kimi beyaz. Bu farklılıkların ahengi ihram ortak paydası ile zirveye taşınır. Adeta ahiret ve mahşer tecrübe edilir. Herkes muazzam bir tatmin duygusu ile döner baba ocaklarından baba ocaklarına. Değil mi ki Hz. İbrahim bizim itikat atamızdır. Ondandır ki Haremeyn de bizim baba ocağımızdır. Bitimsiz hasretimiz de belki bu yüzdendir.

Hac ibadeti adaletin imkânının sen ve ben demekten vazgeçip biz demekle gerçekleşeceğini öğretir bize. Bunu hem vakfede yapar hem de tavafta. Göz kamaştıran bir vahdet. Bir yıldızlar evreninin uyumunu gözler bu sembolik eylemleri izleyenler. İnananların her biri "biz" zikri ile uyum sağlar bu evren korosuna. Hacı olmak ümmet okyanusunda bir damla olmayı kabul etmektir. Zira bir damla bir damla daha iki damla etmez. İrice bir damla eder. Milyonlarca milyarlarca damla ümmet okyanusunu oluşturur. Her biri özel ama hiç birisi ayrı değil. Her biri benzer ama hiç birisi diğerinin üstünde değil. Ey güzel, berrak su damlaları haydi rahmet olun ümmetin çatlamış topraklarına!

Bursaya hayat veren isim Dr. Ahmet Özkul

Bursa'da iletişim gücü, teşkilatçılık, insani çalışmalarda en önde gelen kişilerdensiniz kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Doktor Ahmet Özkul 1951 Kütahya Emet doğumlu ilk ve ortaokulu Emet te. Liseyi Kütahya lisesinde, 1968 de sadece Kütahya'da ilde bir lise var. Daha sonrasında da cerrah paşa tıp fakültesinde bakteri ve enfeksiyon uzmanı ana bilim dalı asistan ve baş asistan olarak öğretim ve çalışma ortamları içerisinde geçmişliğimiz var. Ve bugünümüz şartları içerisinde artık hayat sağlık grubu yönetim kurulu başkanı olarak ve bunu içerisinde Türkiye hayat sağlık vakfı da var yine. Oralarda görev yapan hali var. Tabi Ahmet Özkul'un iş hayatı var sosyal hayatı da var. İş hayatımız olarak hayat sağlık grubu-Hayat Hastanesi yönetim kurulu başkanı. Hayat Hastanesi'nin bugün 2021 tarihinde 43. Kuruluş yıldönümünü kutlamış lüğümüz var. Yani 43 yıldır var olan hastane bende buranın kuruluşu ve kuruluşundan sonraki dönemleri bilenim. O süreçleri de yaşamışlığımız var. Meslekte de 45 seneyi geçmişliğimiz var. Meslekte sağlık işletmeciliğinde ve hayat hastanesinde şu kadar seneyi birlikte yaşamışlığı tarif ediyoruz. Sosyal hayatın içerisinde de hep bulunduğumuz yerlerde Emet'te ve Kütahya da sosyal işlerin içerisinde bulunmuşluğumuz hep var daha sonra İstanbul herkesin her isteyenin kendi aradığını bulabil-

diği bir koca metropol şehir. Oranın içerisinde de sosyal hayatın içerisinde bulunmuşluğumuz var. Milli Türk talebe birliği, çemberli taş Türkiye milliyetçiler derneği de daha sonrasında da Yeşil Ay gençlik kollarında ve ona benzer yerlerde bulunmuşluklarımız var. Daha sonrasında dergi ve kültür. Tabi hangi dergi adına şimdi biz misafir ediyoruz sizleri; ricat tefekkür kültür ve sanat dergisi. Yani hem tefekkür düşünce hem kültür hem de sanat e tabi bizim bulunduğumuz ortamlarda da kültür ve sanat adına neler hatırıma geliyor. Tabi varlık dergisi hareket dergisi Ahmet Kabaklı'nın Türk edebiyatı dergisi hatırıma geliyor ve sanat dergilerinden hisar hatırıma geliyor. Ve bu kültür ve sanat dergilerinde onların mahfillerinde o odaklarda da o merkezlerde de hep gençlik dönemlerinde karşılaşmışlıklarımız hatırıma geliyor. İstanbul'da yine Kubbe Altı Derneği Vakfı ve Kubbe Altı sohbetleri Çarşıbaşı'ndaki Beyazıt'taki bunlar hatırıma geliyor. Ondan sonrasında da

Marmara Kiraathanesi Marmaratörler grubu diye 60-70'li yılların İstanbul'unda bunlarda hatırımıza geliyor. Daha sonrasında da Mahir İz Hoca yılların İzi kitabıyla bildiğimiz tanıdığımız ve Fatih Koleji Mahir İz Hocanın kurucu müdür olarak kurduğu Fatih Koleji Fatih'te Çarşamba olan o binanın içerisinde Dr. Ahmet Özkul'da Cerrah Paşa Tıp Fakültesi öğrencisi olarak yatılının doktorluğunu doktor yardımcılığını yaparak, o dönemlerde yatılı okullarda etüt abiliği bir belletmen gibi sistemler isleyişler var. Ama tıp Fakültesi öğrencisiysen doktor yardımcısı ve yatılının doktoru işlevi ile oralarda bulunmuşluğumuz var. Ortamlarda bulunmuşluk bizlere çok şey kattı. Mahir İz'lerin, Ertuğrul Düздаğ'ları ve bir sürü sembol isim olarak tanıdığımız isimlerle oralarda karşılaşma ortamlarında yaşamışlığımızı soyluyorum. Nerden girdik bu tarafa Ricat Tefekkür Kültür ve Sanat dergisi ismiyle karşılaşınca ve tabi kültür sanatla ilgili tarifi de böyle.

Dergimiz gençlere ve kendini genç hissedenlere hitap ediyor Doktorluk mesleğini niçin seçtiniz?

Tabi önce derginizin tarifi de ne kadar güzel olmuş 'gençlere ve yarının büyüklerine ve kendini genç hissedenlere' diye bir tarif söylemişliğimiz var hep yarınlara o dinamik yapıcı ve aksiyon haliyle bakabilen insanlara diye anlıyorum ben. Tabi doktorluk mesleğini niçin seçtim diye tarif ederken. Ben Dr. Ahmet Özkul olarak STK'larda da bulunan halimle biz kariyer günlerinde mesleğimizi tanıttacak liseyi bitirip de Üniversite tercihine hazırlanan kendi mesleğimizle ilgili söylediklerimiz var. Bizim oralarda söylediğimiz şey 'siz yaptığınız işi severek yapacaksınız ama onun öncesinde de sevdiğiniz bilimi, branşı ve mesleği tercih edeceksiniz ki ve severek yapacaksınız, orda da başarılı olacaksınız. Bende bu mesleği severek tercih ettim. İnsan odaklı, insana hizmet, gönül dünyasına hizmet

eden hali var diye değerlendiriyoruz. Onun için bu mesleği secmişliğimiz var. Onun ötesinde nasip tarafı var diye değerlendiriyorum. Bu mesleği insana hizmet için seçtiğimizi soyluyorum. Ondan sonrasında da mesleğin içerisine girince de gerçekten insanların en çok saygı duyduğu, hürmet ettiği ve önüne gelerek hiç kimselerle konuşmadığı konuşmadığı, kendi kendine itiraf etmeye bile çekindiği konularını doktora güvenerek itimat ederek onun önünde bütün özelini paylaşabildiği bir makamdır, Noktadır diye değerlendiriyorum. Onun için doktorların işin bu tarafının kıymetini bilmeleri tarifini soyluyorum. Ondan sonrasında da toplumda da böylesine bir saygınlık edilen meslek grubudur. Doktorluk demiş oluyorum.

Bursa'da sağlığın öncüsü hatta 1 numaralı kişisisiniz başarılı girişimci ruhunuzu nelere borçlusunuz?

Bursa sağlık sektörünü içerisinde Hayat hastanesinin 43. Kuruluş yıldönümünü Dr. Ahmet Özkul'un mesleğindeki 45 yılı aşan bir tarifi soyluyoruz. Birçok şeyler görmüşlüğümüz ve yaşamışlığımız var. Daha önceki dönemlerde bizim Doktor Konur Alp Başol Konur Hastanesinin kurucusu. Bizim mesleğimizin duayeni olarak çok güzel işler yaptı. Ve bizim duayenimizdir diye tarif ettiğimiz bir meslek büyüğümüzdür. Artık Dr. Ahmet Özkul da bulunduğu işlerin içerisinde, içinden geçtiği şartların getirdiği bir pozisyonla sağlık ve sağlık işletmecileri noktasında bir doktor duayen tarifinin içerisinde yer almışlığımız var. Doğru. Tabi buradaki başarıyı nelere borçluyuz. Yaptığımız işi severe isteyerek yoğunlaşarak yapmışlığımızı soyluyorum, mesleğimizi sevmişliğimizin getirdiği tabi aileden aldıklarımız edindiklerimiz. Tabi ben esnaf çocuğuyum tarifini soyluyorum. Ondan sonrasında da bulunduğumuz yerlerde de dedeli aileler çok kıymetli anneler babalar çocuklarıyla ilgile-

nebiliyorlar ama torunlarla dedeler ve büyükanneler onların yetişmesine önemli katkılar koyuyorlar. Aileden ve hayattan edindiklerini çocuklarına, torunlarına aktarabiliyorlar tarifi tarafı var onun içinde bende, dedeli ailede oldum. Annemden babamdan da çok edindiklerim, aldıklarım tabi ki var ama dedemden ve babaannemden aldıklarım hep böyle hatırımda olan hayatımıza yön veren. Tabi dedem benim ticaretçiydi dükkâncıydı bulunduğumuz ortamın eşrafıydı tariflerini söylemek mümkün. O ortamın gene bizim yöremizden kalan bir tarifi söylüyorum. 'Pazarda adam ağzı görmek' bir tarif yani insanlarla karşılaşmak, insanlardan öğrenmek ve o ortamda bulunabilmek anlamında kullanılan hal var. biz hep çarşıda da dükkânda da hayatın içinde de tabi çarşı ve dükkânda olmak oradaki işleyen gündelik hayattan olmak farkında olmak ve yeri geldi müdahil olmak, içinde olmak gibi kavramları getiriyor o şartlar içerisinde yetişmiş olmak gibi birikimimizin içerisinde böyle bir tarif tarafı var. Ondan sonrasında da bulunduğumuz okullar, yetiştiğimiz bölge ve aile demiş olduk. Bulduğumuz okullar Kütahya lisesi 65li 68'li yıllarda Türkiye'deki üniversitelere en iyi derecedeki öğrenci gönderebilen kıymetli okullardan. Nasıl Haydarpaşa Kabataş Lisesi gibi okullar MEB'in en önemli okullarıysa bu bizim Hamidiye Lisesi 1890li yılların başında kurulan Afyon Lisesi, Kütahya Lisesi, Bilecik Lisesi, Bursa Erkek Lisesi gibi okullar ve az önce saydığım Kabataş ve Haydarpaşa gibi okullar üniversiteye, teknik üniversitelere, tıp fakültelerine en yüksek sayıda öğrenci gönderen okullar idi ben. Oralarda edindiklerimle yani İstanbul Cerrah Paşa tıp fakültesi girebilme haliyle karşılaştım. İstanbul'da da belli bir kültür ortamında, belli bir ortamlarda abilerle karşılaşmışlıklarımız var tarifini söylüyorum. E tabi buralardaki başarılı girişimci tarifini siz söylediğiniz zamanda aile ortamından edindik-

lerim ve ondan sonrasında iyi eğitim kurumlarında olmak ve uygun ortamlarda bulunmak. Şimdi biz insanlarla karşılaştığımızda öyle bir duayla karşılaştığımız oluyor 'iyi insanlarla karşılaşılınsın' Allah Allah ben kendimce derdim ki iyilerle karşılaşsın hani evlilik, yurdu- yuvası oluşmasındaki iyi insanlar gibi ben önce algılıyordum. Ama daha sonra baktım ki insan oğlu her gün günde bilmem kaç tane insanla karşılaşılıyor onun için o sadece evlilik meselesinde değil gündelik hayatımızda bile türlü çeşitli insanla karşılaşılıyor. Problemlili problemsiz yanı onun için iyi insanlarla karşılaşmışlığı ben yaşadım ve etrafında karşılaştığım kişilerin bir dua ifadesi söylenmesi icap ettiği zamanda da 'iyi insanlarla karşılaşasınız' sözünü söylüyorum. Ben bulunduğum ortamlarda iyi insanlarla karşılaştım ve onlardan edindiklerimle bu yapının geliştiğini düşünebilirim söyleyebilirim.

Siz aynı zamanda Türkiye Hayat ve Sağlık Vakfını kurdunuz ve onlarca öğrenciye maddi, manevi destek veriyorsunuz. Vakıf insanı olma duygularınızı okuyucularımızla paylaşmısınız?

Ricat tefekkür kültür sanat dergisi olarak şunu söylüyorsunuz; Türkiye hayat sağlık vakfı olarak kurulmuşluğumuz etrafla ve öğrencilerle ilgilenmişlerimizi sordunuz. Tabi bizlerle de toplumumuzda kültürümüzde mayamızda var o. Toplumumuzun irfanında ve derinliklerinde var bu değerlendirmeler. Yani insan sevgisi, insana hizmet, bu yetiştiğimiz alanda ortamda bile oradan geçmekte olan kişinin elinden tutuverdim onu eşyasını filesini boğçasın taşıyıpverme ona yapılacak bir şeyler varsa koşturup el uzatma yapma kapma ortamların içerisine gelen halimiz var. Meslek hayatın içerisinde de mesleğimizde Mesleğimizle ilgili de hem insanımıza sahiplenme, ihtiyaçlılarla ve öğrenci-

lere sağlık hizmeti verme ortamının içerisinde geliyoruz. Meslek hayatımızın içerisinde de öğrencilere ve ihtiyaçlılara masrafsız sağlık hizmeti vermişliği yaşayarak geldik. E tabi biz buna kendi öğrencilik dönemimizde bizlere sahiplenilen insanlar ve öğrencilere, talebelere sahiplenilmişliğide biz gördük ve yaşadık. Öğrencilik dönemlerimizde bizlere iftara davet eden yemeğe davet eden evimiz talebe evimize yemek getiren insanlarla da karşılaştığımızı hatırlıyoruz. Onun için geldiğimiz ortamda da bursa da hep öğrenciye dikkat etme, onlara iftarlar verme belirli vesilelerle onların evlerine gitme kendi alanlarımıza davet ederek oralarda misafir etmeye hep özen göstermişliğimiz var. Yani bunlar boşa gitmiyor hep önümüze çıkıyor. Bizim kültürümüzde bir ifade var 'yap iyiliği at denize balık bilmezse Halik bilir' özdeyişi var kıymetli güzel ifadeler bunlar. Ondan sonrasına da sunu söylemek lazım kim ne ederse kendine eder, yaptıkları önüne ne yapıyorsa o tarzda önüne gelir diye bir tarifimiz var. Ve bizim öğrenciye hizmet eden halimizle o bir vesileyle elinden tutmuş olduğumuz insanlara bakıyoruz ki o filan yerde profesör, o filan yerde iş adamı, filan yerde müsteşar, filan yerde rektördü dekanı gibi, filan işletmelerde güzel işler yapan insanlar geliyor. Onların önümüze çıktığını ve bize hayır dua edildiğine de bizim şahit olmuşluğumuz var. Bizim kültürümüzün içerisinde 'bir müminin bir mümine gıyabında duası' diye bir tarif var. Bu karşılaştığımız insanlardan da 'bizler size hep hayır dua ediyoruz' tarifleriyle karşılaştığımızı yaşıyoruz. Hep bunları insanımıza ve öğrencilerimize yapamaya gayret ettik. Şu kadar sene diye tarif ediyoruz Bursa'da 40 sene 45 sene diyoruz tıpla alakalı ortamda 50 sene diyoruz hayatımızın içerisinde de 50 sene 60 sene gibi zaman dilimleri söylüyoruz. Oralardaki tutumumuz duruşumuz hep böyle oldu. 30-40-50 sene öncesinde kendisine karşılaştı-

ğımız insanların güzel yerlere gelmişliği, yaptığım ifadeler hep biz bunlarla karşılaştık ve işin bir başka türlü güzel tarafı da budur. Diye soyluyorum. Yani vakıf insanı olma duyguları denilince de benim aklıma bunlar geliyor. Buna benzer işler yapabilme kolay değil ama yapmak lazım. Yapılabildikten sonra da güzellikleri insan önüne çıkan olumlu hallerle de o güzellikleri yaşıyor diye söylemiş olalım.

Bursa ve Kütahya deyince ilk aklınıza neler geliyor?

Yanı tabi Bursa ve Kütahya denilince kuruluş ve kurtuluş dönemleri aklıma geliyor. Kuruluş döneminde Buharadan Bursa'ya gelen Emir buhari hz. hatırımıza geliyor. Kütahya içinde Germiyanoğlu hatırımıza geliyor. Ondan sonra Sunnullah Gaybi hatırımıza geliyor. Bu bölgelere Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması dönemlerinde gelen öncülerin yani Alp erenlerin gönül insanların buralara gelerek buralarda yer yurt tutması yer edinmesine buralarda bizim kültürümüzde de gergef gergef iğne iğne islenmesinin dokumasının bunları karşılaştığımız günlerden temellerin atılması var bu örgülerin. Bu yapılandırmalarında o günlere dayandığı hatırımıza geliyor. Tabi Bursa'daki Emir Buhari var Somuncu Babalar var, İsmail Hakkı Burseviler var. Buralarda kökleri temelleri atılanlar var. Ne var Geyikli Baba var Baba sultan köyünde geyikli baba var, buralarda Kızıklar var Bursa için ve bu dengelerin temelin atılması var. Ondan sonrasında da Germiyanoğlu var Germiyanoğlu'nun ötesinde Kütahya içinde dönenler camisi diye bizim çocukluğumuz öğrenciliğimizde gördüğümüz daha sonrasında baktık ki Mesnevi ve Mevlâna kültürünün oralarda olduğunu görüyoruz. Çelebi değerlerinin, çelebi unvanlarının Bursa'larında Kütahyalarında dokuduklarını şahit oluyoruz. Ondan sonra bir başka tarif var. Kütahya'daki Anadolu beylerbeyi-

ne bağı bir Bursa hatırımıza geliyor Osmanlı dönemlerinde. Osmanlının son dönemlerinde de 1800li yıllardan itibaren Hüdavendigâr vilayetinin Tavşanlısı Kütahya'sı ve Emet'i hatırımıza geliyor. Hüdavendigâr vilayetinin alt bölümleriydi oralar. Onun için birbirini bütünleyen kültürlerin ve alt yapının olduğu bursa ve Kütahya denildiği zaman bunlar böyle hatırımıza geliyor. Tabi o değerlerin bugüne tanınmışlığı var. Biz tarif ederken evet biz o değerlerin, o bölgelerin oraların insanıyız ve bu değerlerin bu değer ölçülerini bugüne taşıyan yansıyanı ve bunların, bu değerlerin temsilcileri ve bu değerlerin günümüz şartları içerisinde de savunucularıyız tarifini söylüyoruz. Bu ölçüklerin içerisinde hatırımıza gelenleri de bu sekiyle paylaşıyoruz.

Sağlıkta, siyasette, sivil toplum kuruluşlarında Bursa'ya yön veren lokomotif insanlardansınız. Sizin yetişmenizde rol alan insanları da tanımak istiyoruz?

Yanı tabi bizim çocukluğumuzdaki aileler Kütahya Emet'te ailemizden aldıklarımız var. Yani dedelerimiz o günün şartlarında kendine göre eğitimi. İki dedem kardeş Rüştüye mezunu dedelerim hatırıma geliyor. 1913-15 li yıllarda dedemin Kirmasti rüştüye okuduğunu, oradan mezun olduğunu hatırıma geliyor öbür dedemin de Gördes karakol komutanı ve o şartların içerisinde de o günün Sartlarında il genel meclisi il daimi encümenle Kütahya'da şehirde ve ilde 12 sene boyunca görevler yaptığını hatırımıza geliyor. Eğitimin önemi okullarda olma ve okullu yönünde mesafe katledebilme noktasında o alt yapıdan yansıyanlar vardır diye düşünüyorum. Tabi dedeli aile sisteminin çok önemli olduğunu da söylemiştik. Millî ve dini duyguların ve eğitimi bu ortamdan aldığımız rahatlıkla söyleyebiliyorum. Ve bugünün şartlarında Dini ve millî duygularımızı değerlerimizi ve o ortamdan

olmuşluğumuzu söyleyebiliyoruz. Daha sonra aileden aldığımız alt yapının içerisinde bulunduğumuz eğitim kurumlarında da hep güzel insanlarla karşılaştık. Az önce ne demiştik iyi insanlarla karşılaşmak tarifini söylüyorum. Bizim kendi bölgemizde ordinaryüs Prof. Ali Fuat Başgil'in asistanı diye tarif edebileceğimiz avukat İsmail Hakkı Akın daha sonra bu Fransa'da yüksek lisans ve doktora yapmışlığını daha sonrasında Turgut Özalın devlet planlama teşkilat döneminde yabancı sermayeler daire başkanlığında yapan bizim Emetli abimizdir ve bizlerle de ilgilenmişliği İstanbul'a gidince de elimizden tuttu. Bayramlarda eğitim dönemlerimizde bizlerle Emet'te ilgilenmişliği ve yönlendirmişliği tarifi hatırımıza geliyor. Bizim İstanbul dada Necip Fazıl Kısaküreklerle Osman yüksel serdengeçtilerle de karşılıklılarımız Ahmet kabaklılarla Prof. Nevzat Yalçıntaş Prof. Ayhan Songar' la karşılaşmışlıklarımız az önceki ifadelerimizin içerisinde de Mahir İz hocayla da onların olduğu ortamlarda da onlarla karşılaşmışlarımız daha sonra ne geliyor önümüze Nurettin Topçu ismi geliyor onunla da karşılaşmışlığımız, hemhal olmuşluğumuz sohbetlerinde derslerinde ortamlarında bulunmuşluklarımız var. Hep böyle hatırlayarak hayırla ifade ediyoruz tariflerini söyleyelim. Ondan sonrasında da İskender Paşada Mehmet Zahit Kotku, Bursalı Mehmet Efendi Erenköy'deki ortamlarda da Mahmut sami efendilerle isimlerle karşılaşmışlıkları, Fatih ortamında bulunmuşluklar bir sürü güzel insanla da karşılaşmışlıklarında burada ifade ediyoruz. Bursa'da çekirgede Ahmet canip efendi, sırmalı hoca Ahmet Efendi, Emir Sultanlı İdris Efendi, Evliya Hoca Ahmet Efendi, Tesbihçi Hüseyin Efendi, Hasan Hüseyin Dinçel Hoca gibi güzel insanlar ve Aydınlar ocağı, MÜSİAD gibi kurumlardan gıdanlanmışlığımız oldu. Teşekkür ediyoruz kolaylık diliyoruz...

Muharrem Kaplan

II. ABDÜLHAMİD'İN FOTOĞRAF MERAKI VE BURSA FOTOĞRAFLARI ALBÜMÜ

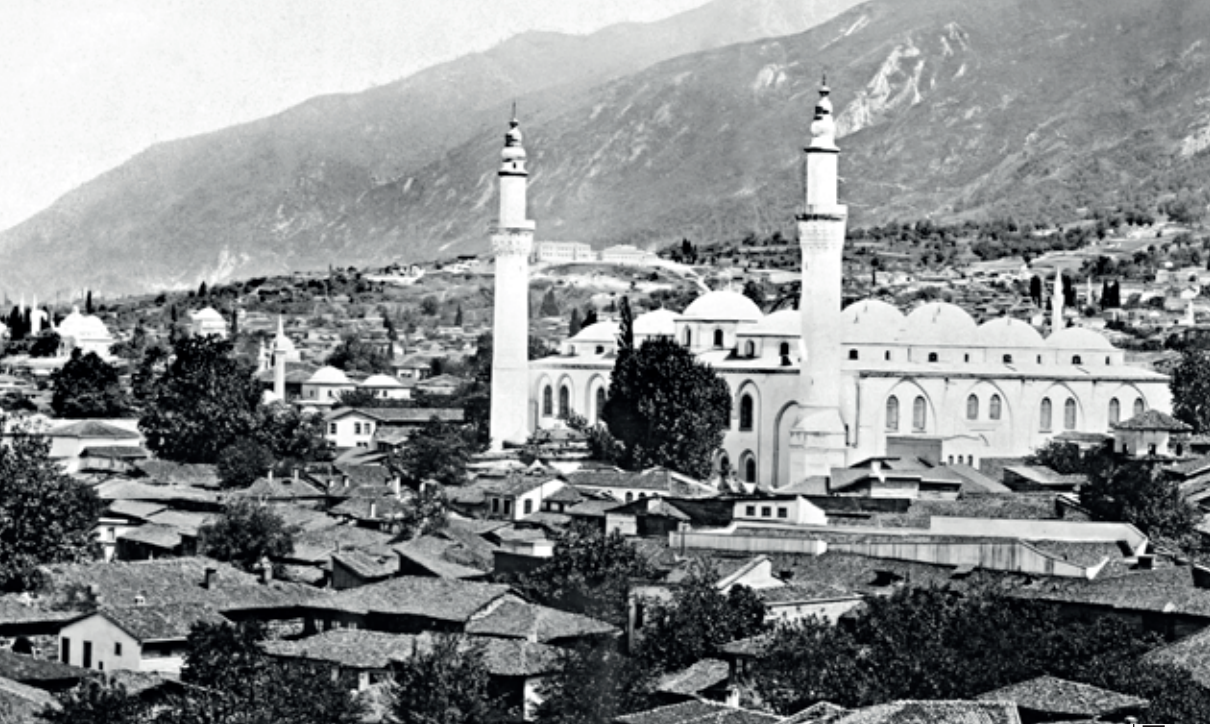
İlk mağara resimleri insana farklı gelen canlıları anlamlandırma, adlandırma ve anlatma isteği ile ortaya çıkar. Zaman içerisinde resim ve daha sonraları fotoğraf, duygu ve düşüncüyü anlatma hatta karşı tarafa kabul ettirme olarak karşımıza çıkmaya başlar. Yönetenlerin resimlerinin resimlerde, minyatürlerde daha büyük ya da merkeze alınarak oluşturulması bunun ispatıdır. Zamanla minyatür sanatı fotoğraf sanatının içerisinde kendine yer bulur, ancak bu günümüze doğru minyatür sanatını tarihin kuyusuna doğru da göndermiştir.

Fotoğraf 19. yüzyılın ikinci yarısındaki buluşlardandır. Photo: ışık; graph: çizim. Bir cismin görüntüsünün, ışığın fiziki özelliklerinden faydalanılarak elde edilmesi prensibidir. Ve bu Aristo'ya kadar uzanır. Eski dönemlerde, fotoğraf makinalarının atası olarak tabir edebileceğimiz, ufak bir delikten geçen ışınlarla, bu aralığa karşılık gelen yüzeyde görüntü oluşmasına dayanan ve daha çok güneş tutulmalarının gözlemlenmesinde kullanılan camera obscura: karanlık oda tekniğidir. Bu karanlık oda tekniği Selçuklu medrese mimarisinde de kullanılmıştır: Konya Karatay Medresesi sahn tepesindeki açıklıktan ortadaki havuza akseden semanın görüntüsü.

19. yy ikinci yarısında bulunan fotoğraf teknolojisi, Osmanlı İmparatorluğunda başta sarayda olmak üzere toplumda da büyük kabul görmüş ve ilgi bulmuştur. Osmanlı sultanlarının fotoğrafa gösterdiği ilgi ve destek tüm imparatorlukta fotoğraf sanatının gelişimini yaygınlaştırmıştır. Sultan Abdülhamid döneminde gösterilen ilginin en yüksek seviyeye çıkması ile İstanbul, dünyaca ünlü fotoğraf sanatçılarını ağırlar, fotoğrafhaneler açılır ve fotoğraf sanatının gelişimi için usta ve amatör sanatçıların bir araya geldiği merkez bir mekân halini alır. Abdullah Biraderler, Vessilaki Kargoupolo, Pescal Sebah, Guillarume Berggren... İlk fotoğraf sanatçıları aynı zamanda ressamlardır.

Mutlak monarşi ile yönetilen devletlerde halk ile devlet erkânı arasında bağ kurulabilmesi için

devletin aslı kadrolarındaki kişilerin fotoğrafları halka dağıtılmıştır. Günümüzde bu uygulamayı sporcular, şarkıcılar üzerinden görebilmekteyiz.

Fotoğraf 19. yüzyılın ikinci yarısında daha çok diplomatik nedenlerle öne çıkar. Özellikle kutsal yerlerin; camiler, türbeler, kiliselerin fotoğrafları, stratejik bölgelerin, limanların, savaş yerlerinin, yöneticilerin fotoğraflarını fotoğraf albümlerini beraberinde getirir. Fotoğraf albümleri de devletlerarası hediyeleşmeleri öne çıkarır. Tabii ki bu hediyeleşmeler devletlerin birbirini tanıması yanında kendini kabul ettirme ve dahi kendisini diğer devletlerden güçlü olduğu anlamlarına kapı aralar. Devletler, askerî güçlerini, gemilerini, askerlerini fotoğraf albümleriyle birbirlerine gösterme isteğine karşı koyamamış ve diğer devletlere güçlerini göstermek istemişlerdir. II. Abdülhamid'in askerî güçlerini gösteren fotoğraf albümünü Haydarabad Sadrazamına göndermek istemesi ve bu fotoğrafların İngiliz gazetelerinde yer alması fotoğraf albümlerinin diplomatik manadaki anlamını gözler önüne serer.

Fotoğraf albümleri güç, iktidar, diplomatik önem yanında devletlerin itibar ve tanıtılması görevlerini de ifa eder. Mutlak monarşilerin, imparatorlukların sonu olan ve tüm dünyada sömürge yarışlarının en üst düzeyde olduğu 19.yy sonu 20. yy başında fotoğraf albümleri dünya devletleri adına güç, iktidar ve tanınırlık demek ise Osmanlı İmparatorluğu için bir tık daha ötesini ifade ediyordu: halifelik makamı ile yalnızca Osmanlı İmparatorluğu içerisindeki Müslümanları değil ki o zaman belki de İngiliz sömürge topraklarında daha çok Müslüman yaşamaktaydı, tüm dünya Müslümanlarının halifeye gizli ya da açık bağlılıkları için de etken bir unsur olmuştur. Amerika'da yaşayan "Moslem World" adlı gazeteyi çıkaran ve II. Abdülhamid tarafından kendisine himmetlerde bulunan Muhammed Aleksander Webb, ABD'de Osmanlı aleyhine cereyan eden Ermeni meselelerine karşı konferanslar verip yazılar yazmaktaydı. Muhammed A. Webb, Halife olarak II. Abdülhamid'i görür, tanır, bilir.

Sultan Abdülmecid (1823-1861) dö-

neminde Osmanlı İmparatorluğuna giriş yapan fotoğraf, Sultan Abdülaziz (1830-1876) döneminde yaygınlaşır. Abdülaziz dönemi aynı zamanda yabancı fotoğrafçıların dönemi ve yerli fotoğrafçıların yetişme dönemidir. Sultan II. Abdülhamid (1842-1918) dönemi ise yerli fotoğrafçıların dönemi ve aynı zamanda devletin fotoğrafı azami derecede kullanma gayretinde olduğu dönemdir. Bu dönemde fotoğraf, imparatorluğun çeşitli yerlerindeki durum ve gelişmeleri takip etmekte kullanması açısından bir belge hüviyeti de taşır.

Osmanlı İmparatorluğunda fotoğraf merakı II. Abdülhamid döneminde zirveye çıkar. 1850- 1917 yılları arasında çekilen fotoğraflar, II. Abdülhamid arşivini oluşturur. Bu fotoğraflar başta Osmanlı coğrafyası olmak üzere tüm dünyadan fotoğrafları yansıtır: Amerika, Avrupa ve başta Japonya olmak üzere Uzak Doğu ülkelerinin şehir, tabiat güzellikleri, sarayları, fab-

rikaları, gemi, silah ve çeşitli sanayi ürünlerini, din ve devlet büyüklerini, müze ve sanat eserleri. Osmanlı İmparatorluğundaki şehirler, adalar, kaleler, köprüler, karakollar, çeşmeler, türbeler, okullar, hastaneler, saraylar, köşkler ve kasırlar, şehir panoramaları, sportif gösteriler, törenler, yabancı devlet başkanlarının İstanbul ve Kudüs'ü ziyaretleri, fabrikalar, gemiler, demiryolu, istasyonları, sergiler, çiftlikler, haralar, saray mücevherleri, saray tiyatrosu, şehzade ve sultanlar, zabıt ve yaverler ve çeşitli insan ve toplum kesiminden kişileri barındırır.

19 Şaban 1255 – 28 Ekim 1839 tarihli Takvim-i Vekâyi gazetesinde fotoğraf sanatının seyri anlatılmakta, teknik özellikleri ve mucidi Fransız J.M. Daquerre tanıtılmakta 1839'da Fransız İlimler Akademisi Bülteninde bulunuşunu anlatıldığından bahsedilir. 26 Cemaziyelevvel 1257- 15 Ağustos 1891 tarihli Ceride-i Havâdis gazetesinde Daquerre Basması (Daquerreotype)

terimi Türkçeleştirilerek ateş basması (photographia) tarifi yapılır. Fotoğraf kelimesi 1841'de Türkçeye girer.

İlk Türk fotoğraf sanatçıları asker kökenli kişilerdir. Çünkü savaşlarda özellikle hem düşmanın yerini, mevkiini, şartlarını ve özelliklerini belirlemek hem de ona uygun olarak strateji belirlemek için fotoğraftan yararlanılmıştır. Askerî manada fotoğraflanan ilk harp olan Kırım savaşı (1853-56) yılları arasında harp fotoğrafçılığı mesleği icat olunur. Bu savaştan sonra 1856'da İstanbul'a gelen Alman kimyager Rabach, İstanbul'da profesyonel fotoğrafanelerden birini açar. Bu fotoğraf hane yerli fotoğrafçıların yetişmesine öncülük etmiştir. Abdullah Biraderler Rabach'ın stüdyosunda yetişmiştir.

1863'te Abdullah Biraderler Padişah Abdülaziz'in fotoğrafçılığı görevini ifa eder ve kendisine "Ressam-ı Hazret-i Şehriyârî unvanı verilir.

Resmî müessese fotoğrafaneleri: Harbiye ve Bahriye Nezaretleri ile Ordu Kumandanlıkları, Mühendishane-i Berr-i Hümâyûn, darülaceze, Hamidiye Etfal Hastanesi ve Yıldız Çini fabrikası bünyelerinde fotoğrafaneler kurulur. Askerî fotoğrafaneler, fotoğrafın ülke çapında bilinip tanınmasında ve yayılmasında büyük rol oynamıştır.

Osmanlı sarayında III. Selim (1761-1808) ve II. Mahmud (1785-1839) saltanatlarında Sultanların portrelerini yaptırılmaları ve sergilemeleri görülür. Ancak II. Abdülhamid'in bilinen iki portresi vardır ve bunlar da padişahlıktan önce şehzade iken çekmiştir. İlkı amcası Sultan Abdülaziz (1830-1876) ile birlikte çıktığı seyahatle Londra'da ünlü fotoğraf sanatçısı William ve Daniel Downey tarafından çekilir. İkincisi ise 1869'da Abdullah Biraderlerin çektiği fotoğraftır.

Sanata ve kültüre gerektiği özen ve dikkati gösteren Sultan II. Abdülhamid

için fotoğraf, bir sanat eseri olduğu kadar bilgi merceği idi de. Sultan II. Abdülhamid "Bir resim yüz sayfalık bir yazı ile ifade olunamayacak siyasî ve hissi manaları telkin eder. Onun için ben tahriril müncerattan (yazılı bilgilerden) ziyade resimlerden istifade ederim." der. Sultan için her resim, her fotoğraf bir fıkirdir. Sultan II. Abdülhamid fotoğrafı bir tespit, tanıma ve tanıtma ve aynı zamanda yönetme aracı olarak kullanır.

Sultan Abdülhamid'in fotoğraf albümünü kendi sipariş ettiği fotoğraflar, özel çekilmiş fotoğraflar, dünyanın çeşitli yerlerinden hediye edilmiş fotoğraflar ve satın alma yoluyla elde edilen fotoğraflar oluşurur.

Hastalanan insanların iyileşme fotoğraflarına, suçlu fotoğraflarına, o dönemki

dünyanın uzak coğrafyasında Amerika yerlilerinin fotoğraflarından Japonya'daki deprem felaketini gösteren fotoğraflar albümde yer alır.

Batılı ülkelerde – Amerika hariç- daha çok tarihi ve kültürel mekânların fotoları mevcut iken Doğulu ülkelere yerel halktan portreler daha çok yer kaplar. Almanya ve Japonya fotoğraflarının önemli bir bölümü renklendirilmiştir.

Sultan II. Abdülhamid'in fotoğraf albümünde dönemin büyük fotoğraf ustaları ve fotoğrafhaneleri başta olmak üzere 263 imza bulunmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde çağa uygun bir yönetim yanında kültür ve sanatta da takip ederek medeniyet perspektifini belirlemek isteyen II. Abdülhamid'in dünyada var olan gelişmeleri ve yenilikleri takip edecek geniş bir fotoğraf koleksiyonunun oluşmasına sebep verir. Şu an 19.yy'ın en büyük görsel arşivlerinden biri olan Sultan II. Abdülhamid'in Yıldız Fotoğraf koleksiyonunda 918 albüm içerisinde 36 585 fotoğraf bulunmaktadır. Bu koleksiyonun 2 seçkisi British Museum'a ve Washington'a gönderilmiştir. İngiltere'ye 51 albümde 800, Amerika'ya 51 albümde 1700 fotoğraf gönderilmiştir.

Fotoğraf albümlerinin ciltleri de özenle yapılmış ve estetik hüviyeti haizdir.

Fotoğraf koleksiyonunun 2000 adeti gravür, küçük bir kısmı basılı fotoğraf ve orijinal fotoğraflardan meydana gelir. Fotoğraflarını yaklaşık bin adedi sonradan elle renklendirilmiştir.

Yıldız Sarayı Koleksiyonu ya da Sultan II. Abdülhamid Arşivi adları ile bilinen bu fotoğraflar, şehir, ilçe, köy vb. yerleşim yerleri, mimari eserler, binalar, sanayi, ziraat, eğitim ve sağlık kurumları, demiryolu, köprü, diğer inşaat ve imar çalışmaları, şahıslar, örf ve

adetlere ait fotoğraflar, bazı faaliyetlerin raporları, gemiler ve diğer taşıma araçlarının fotoğrafları, envanter ve demirbaş tespitleri, muhtelif eşyaya ait imalat ve satış katalogları, çiftlik ve haralardaki hayvan mevcutlarını gösteren fotoğraflar, silah katalogları...

Evliya Çelebi'nin İstanbul dışında ilk seyahat ettiği yer olan ve on ciltlik seyahatnamesinin 2.cildinde yer alan Bursa bölümü ile Sultan II. Abdülhamid Fotoğraf Arşivi aynı düşüncenin ürünüdür. Var olan hayatı okumak ve bu okumayı zaman, mekân ve insan ile birlikte tefekkür etmek. Bu gerçekleştirilen düşünce ve eylem tarihi ve tarihi olduğu kadar da hakikî bir manayı tertip eder.

Bursa'ya ait iki değerli tarihi fotoğraf albümü vardır: Engin Özendeş'in "Osmanlı'nın İlk Başkenti Bursa" ve Neslihan Türk'ün "Osmanlı Döneminde Bursa" albümleri.

Sultan II. Abdülhamid döneminde Bursa Albümü 10 bölüme ayrılmıştır. İlk bölüm "Genel Manzaralar" başlığı altında Bursa şehrinin genel ve panoramik fotoğraflarına yer verilmiştir.

2. Bölüm "Mahalle ve Semtler" başlığı altında Çekirge, Setbaşı, Muradiye, Pınarbaşı mesiresi ve Bursalı hayırsever Şeyh Sabit Efendi'nin bağışladığı arazilerde muhacirler için kurulan Molla Arap ve Yeni Mahalle'den görüntüler bulunmaktadır.

3. bölümde "Tarihi Kapılar",

4. bölümde "Camiler" başlığı altında Ulucami, Orhan Camii, Hudavendigâr Camii, Şehadet Camii, Yıldırım Camii, Yeşil Camii, Muradiye Camii, Hamzabey Camii, Demirtaş Camii, İmaretçi İsa Bey Camii, Emir Sultan Camii, Pir Emir Camii, Üftade Camii.

5. bölüm Türbeler başlıklıdır. Osman Gazi, Orhan Gazi, I. Murad, Yıldırım,

Çelebi Mehmed ve II. Murad olmak üzere Osmanlı İmparatorluğunun ilk altı padişahının türbeleriyle şehzade ve hanım sultanlara ait türbeler yer almaktadır.

6. bölümde Bursa'daki belediye binası, hastaneler, okullar, karakollar, kaplıcalar, Bursa müzesi vb. yapılar yer alır. Okullar arasında Askeri Lise, Hamidiye Ziraat Ameliyat Mektebi, İpekçilik Mektebi, Hamidiye Sanayii Mektebi ve Mülki İdâdî Mektebi bulunmaktadır.

7. bölüm Bursa çeşmeleri

8. bölüm Bursa'daki cadde, yollar ve köprülerin fotoğraflarına yer verilmiştir.

9. bölümde Törenler

10. bölümde 1876 Osmanlı Meclisindeki Bursa milletvekilleri, valileri ve Bursa'nın yetiştirdiği değerlerden Bursalı Mehmed Tahir Bey ve Mısırî Dergâhı şeyhi Mehmed Şemseddin Efendi'nin fotoğrafları ile Bursa köylüleri ve tüccarları yer alır.

Fotoğrafçı ve fotoğrafhaneler Abdullah Biraderler, Gülmez Biraderler, Hüseyin Zekâî Paşa, Garabed Pabuçcuyan (Nadir Fotoğraf), Kaymakam Yarbay Servili Ahmed Emin, Papazyan Biraderler, Sebah ve Joaillier Fotoğrafhanesi, Vassilaki Kargopoulo ve Atatürk Caddesinde Turing Karpotalevi adındaki stüdyosunu açan Abidin Ö. Çiçük.

Sultan Abdülhamid, hafife teşkilatına çok fazla önem verdiği için fotoğraf da bir anlamda haber alma ve haber verme biçiminde kullanıldığı için şöyle der: "Öz vatanımı ve bütün dünyayı bağırsakları içine kadar görmeliyim. Çünkü haber alma, devlet idaresinin yapı taşıdır."

Not: Sultan Abdülhamid'in Bursa ile ilgili Fotoğraf Sergisi Bursa Panorama 1326 Fetih Müzesinde ziyaret edilebilir.

Büşra Özberk Seyhan

İlkokul ve ortaokulu Eskişehir'de okudu. Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nden mezun olarak Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim dalını kazandı.

2007 yılında yüksek onur belgeleriyle tamamladığı lisans diplomasıyla aynı sene öğretmen olarak atandı.

Darıca, Kırşehir ve Bursa'da birçok okulda görev yaptı. 2014 yılında anadolu öğretmen lisesi sınavlarını ve güzel sanatlar lisesi öğretmen seçme mülakatını kazanarak Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi'nde göreve başladı. Halen aynı okulda görevini sürdürmektedir.

Gitmeden önce gitmek gerek... Hac mevsimi şimdi. Alnı secde, gözü yaş, kalbi el açan duaların doldurduğu nur-u pak mevsim..

Gitmeden önce gitmek gerek.. Şimdi.. Tam da şu anda, neredeysek ve ne yapıyorsak Hac'da olduğumuz hale gelebilmek gerek layıkıyla..

Bir lokma atıyorsam ağzıma helalliğinden emin olmak, nereden aldım, nasıl kazandım, içinde ne var ki benim hücrelerime işleyecek ibadetime ortak olup bana kan olacak diye tam da şu anda düşünmek..

Kapım çalsa gelen Resulullah s. a. v olsa hiç çekinmeden evime davet edebilirmiyim diye düşünmek. Televizyona bakıyorsam, Resulullah olsa bakabilir miydim? İzleyebilir miydim bu programı birlikte sorgulamak..

Alan el veren elden üstündür ya. Düşünmek en son ne zaman verdim sol elim görmeden sağ elimle Allah rızası için niyeti halis halimle muhtaca..

Şimdi bu Müslüman hanım ne giymiş üzerine ne var tesettür adına, biri dese haydi Aişe annemize gidelim, seneler evvel nebevi ufka bakar gibi ziyaret edelim. Aynı kıyafetle varabiliyorsak yanına, o zaman tesettürümüz yerinde demektir biz de onur duyuyoruz

onunla...

Bir mecliste bulunsam. Elimden, dilimden yanımda olan olmayan herkes emin olsa. Kimsenin ölü etini yemeden kalksam, kimsenin yemesine izin de vermesem, sahabe iklimini yaşayıp yaşatsam muhabbet sofrasında. .

Gitmeden taşlasam şeytanı elime aldığım her taş ile şimdiden.. Kendimi görsem, kendimi bilsem, uzun uzun düşünsem bir günüm nasıl geçiyor diye muhasebe etsem. Taşlasam birer birer beni sırat-ı mustakim den ayıran her hayırsız ameli.. Zaman kalır mı ki düşünmeye başkasının yanlışlarını..

Aldığım eşya, içtiğim kahve, sohbet eşlik eden çay, okuduğum kitap, akşam yemeğim, dilimdeki sözler, gözümdeki izler ve her an her saniye beni izleyen geriye sayan bir ömrün duymadığımız sesleri... Hepsi ben, hepsi benim sorumluluğum.. Kaçamayacağım, reddedemeyeceğim şekilde sadece bana ait yazılacak tüm izler..

O zaman ölmeden önce ölmek de lazım düşünerek yaşamak için bize verilen her saniye ve her an'ı..

Gitmeden gidenlerden varmadan varanlardan olabilirsek Hacı diye yazılır adımız belki kim bilir amel defterimizde.

Asr Suresi'nin Vücut Bulmuş Hali: Kar (Snijeg)

Seda Aydoğmuş

1983 İstanbul doğumlu. Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Sinema ve Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. Yusuf Kaplan Senaryo Atölyesi ve İstanbul Tasarım Merkezi Sinema Atölyesi'ne katıldı. 2011 yılında Türkiye Yazarlar Birliği'nde yönetim kurulu üyeliği yaptı ardından Altunizade Kültür Merkezi'nde program yapımcılığı çalışmalarını sürdürdü. TRT'de yardımcı yönetmenlik yaptı ve şu an Sinema Atölyesi'nde eğitmenlik yapıyor. Beş yaşında Toprak isiminde bir oğlu var ve üç yıldır Bursa'da yaşıyor..

Boşnak yönetmen Aida Begić'in ilk uzun metraj filmi olan Kar, Bosna Savaşı'ndan iki yıl sonrasını anlatıyor. Kadrajında bir dağ köyünde yaşayan, eşlerini oğullarını kaybetmiş kadınların hayatta kalma ve yaralarını sarma çabaları var. Müslüman kimlikleri yüzünden katledilen Boşnaklar yine aynı kimliğe tutunarak inançlarından güç alarak ayağa kalkmaya çalışıyorlar. Savaşın ağırlığını, geride kalanların hikayeleri üzerinden naif, kederli ama umudu içinde barındıran bir dille hissettiriyor bize film. Her bir karakterin

kendisiyle mücadelesine, en yakınının ölümünü nasıl içinde taşıdığına şahit oluyoruz. Olanları anlamaya hissetmeye çalışıyoruz yani, savaş empati kurabileceğimiz, karakterleriyle özdeşleşme sağlayacağımız bir şey olarak durmuyor doğal olarak burada da. Tam da bu yüzden yakınlaşan kamera seyircinin bakışına dönüşüyor ve ev içlerinde koltuklarına oturup onlarla birlikte çay içiyor, cami yıkıntıları üzerinde sabah namazı için saf tutuyor, reçel ve turşu yaparken birlikte ayıklayıp pişiriyor, çocukların şarkı-

larına oyunlarına eşlik ediyor, köyün ninesinin bulduğu her bez parçasıyla (köye ait her bir hikayeyle) ördüğü kilime bir ilmek de biz atıyor, hayatlarına misafir oluyoruz.. Özellikle Alma karakteri herkesten daha çok çalışıyor, dua eder gibi, nefes alır gibi.. Çevresindekileri toparlıyor, hayal kuruyor, mücadele ediyor, duruşundan taviz vermiyor, diğerleri de vermesin istiyor, sabrı tavsiye ediyor ve ışığı sönmeyen bir kandile dönüşüyor umudu..

Filmin ismi de dünyaya bakışlarını

ele veriyor aslında. Onların nazarında kar rahmet; diğer dünyanın gözünde meşakkat.. Kendi içlerinde de bakışları farklılaşıyor ama ilahi lütuf onları derleyip toparlıyor sonunda. Filmin bir yerinde iyi hayat tanımlı yapıyor her biri, kimi için daha iyi bir iş imkanı, diğeri için torunlarının geleceği, Alma için ise o köy, oradakiler, emekleri, hatıraları, hafızaları..

Metafizik öğeler, metaforlar da kendi gerçekliği içinde doğal bir şekilde yer ediyor filmde.. Ninenin ördüğü kilimin dünyevi ve uhrevi alem arasında köprü olarak kurulması, 9-10 yaşlarındaki erkek çocuğun korktuğunda saçlarının birden uzaması(yorumu seyirciye bırakır bu konuda açıklama yapmaz), rüyada görülen peşkir ve kasenin gerçek hayatta masada bulunması metafizik göndermelerken; Marlboro sigarası (Amerika'nın binlerce insan katledildikten sonra Boşnakların topraklarını kurtarmaya başlamasıyla dayattığı barış anlaşması ve kültürel yozlaşma), yağmurun şiddetiyle başlarına yıkılan derme çatma birleşmiş milletler brandası (güvenirliklerinin kanıtı olarak), her zaman kırmızı giyen kadın (görünür olma, daha çok şeye sahip olma tutkusu), sadece temeli ve bir parça duvarı kalan camii yıkıntısı (o anki durumları) da güçlü metaforlar olarak sapa sağlam yerini alıyor filmde.

Gidemem

Gidemem
Ey gidişimin ardından
ırmaklar yollayan çocuk

Benim
her defasında kanayan ırmaklarda boğulan
Benim
saçlarım gibi perişan

Beni çekip çeviren bu ruzgâr
Bu; karakış içinde boran
Beni yakıp yıkan bu ateş
Bu; içimde yandıkça yanan
Bu; içinde semenderler barındıran
Gidemem

Gitsem
Huylanır içimde cins acı atları
Semenderler büyür
Şehrin kıpkızıl akşamları akkor sağanaklar salar üstüme
Pişer gerçi vücudum, sabır ırmakları taşmasa

Mevsimler aşıp gelen ırmakların mültekasıdır kalbim
Gönder ırmaklarını
Nil bereketine doysun toprağım
Gün gibi ışısın göğümde yed-i beyzâ
Gitmem
Gidemem

Ellerim gül kırmızı çocuk
Yüreğim gül harmanı
Savrulur oy savrulur

Gümüş gerdanlı güvercinler seni hatırlatır
Nergis, seni açar gül seni güler, bülbül seni söyler
Ve ruzgâr
Saçlarının bin rayihasıyla beldeler dolaşan ruzgâr
Beni alıp bu amansız şehir içinde bıraktı yapayalnız
Her akşam kanayan sularla yıkandım
Mütemediyen kanayan sularla
Ateşten ırmaklarla
Ateşten ırmakların mültekasıdır kalbim
Gönder ırmaklarını

Ellerim gül kırmızı çocuk
Yüreğim gül harmanı

Gitmem
Gidemem

Osman Mesten
Milletin Vekili - Avukat

Umre Notları

Abdullah Gündem

1974 yılında Bursa'nın Karacabey ilçesinde doğdu. Orta öğrenimini Karacabey İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Daha sonra Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünde lisans eğitimini tamamladı. 1998 yılında Şanlıurfa'ya öğretmen olarak atandı. Orada dört yıl öğretmenlik yaptıktan sonra Balıkesir'e tekrar atandı. Şu an Fatma Emin Kutvar Anadolu Lisesinde görev yapmaktadır.

Hayatımın seyrini ikiye ayırıyorum. Umreden önce umreden sonra...

Daha önce birden fazla umreye gidenleri kınıyordum. "Çevremizde bu kadar fakir varken o mübarek topraklara bir kere de olsa gidebilmiş insanlar niye tekrar tekrar gider ki?" diye soruyordum kendi kendime. Belki siz de hala böyle düşünüyorsunuz. İlk umre ziyaretimden sonra düşüncelerim değişti.

Umre ve özellikle hac bir eğitim aşamasıdır. Bazıları bu ibadete sadece günah çıkarma ameliyesi gözüyle bakıyor. Elbette günahları affettirme görevi var, ancak sadece o amaçla yapılmamalı bu hususî ibadetler. Gerek umre gerek hac bir eğitim fırsatıdır. Müslüman bu ameli sebebiyle günahlarından arındığı gibi inancını da tazeler, İslam'ın özünü görerek, yaşayarak ve tefekkür ederek kavrar. Memleketine döndüğünde artık bambaşka bir kişi olmuştur o. Namazları farklı kılmaya, oruçlarını farklı bir ruhla tutmaya, zekât ve sadakalarını farklı bir anlayışla tasadduk etmeye başlar.

İlk umre ibadetim hayatımda

bir dönüm noktası oldu. Birçok hatadan vazgeçişimin, birçok ihmalkârlıktan kurtuluşumun, birçok güzel alışkanlıklar edinişimin vesilesi oldu benim için. Kısacası bir milat gerçekleşti. Bu sebepten ömrümün akışını umre öncesi ve umre sonrası diye ikiye ayırıyorum, fırsat bulup da tekrar gidenlere imrenerek bakıyor, kınamıyorum. Şunu bilmenizi isterim: Tekrar tekrar umreye gidenler eğer hakkını veriyorlarsa geri geldikten sonra daha çok infak peşinde koşuyorlar, çevrelerini daha fazla düşünüyorlar. Aslında fakire verilmek yerine umre masraflarına harcanan para fakire fazlasıyla geri dönüyor.

Hacca veya umreye turist gibi sadece oralarda ne olduğunu görme merakıyla giden insan ahlaki seviye olarak gittiği gibi geri döner. Pakistanlı büyük şair Muhammed İkbâl; hacdan dönen Müslümanları ziyarete gitmiş ve onlara "O kutlu beldeden bize ne getirdiniz?" diye sorunca hacılar "Hurma getirdik, zezem getirdik, takke, tespih getirdik." demişler. Büyük insan "Kâbe'nin kokusunu, Rasulü Allah'ın selâmını, sahabenin ahlâkını, Ebu Bekir'in sadakatini, Hz. Ömer'in adaletini, Hz. Osman'ın hilmini, Hz. Ali'nin ilmmini getiremediniz mi? Müslümanların iman coşkusundan hiçbir şey getirmediniz mi?" demiş ve eklemiş "Her sene hacca gidenler birer avuç bunlardan getirselerdiler, buldukları beldeler, memleketler Mekke ve Medine'ye kardeş şehir olurdu."

Beni en çok etkileyen an, Kabe'yi gördüğüm andır. O iki milyar

civarındaki Müslüman'ın yöneldiği, yedinci kat gökteki Beyt-i Ma'mur'un izdüşümü olan mübarek yapı. Küp şeklinde, ayetlerle donatılmış siyah bir örtüyle örtülmüş sade bir yapı gibi görünse de görünenin ötesinde bambaşka bir mabet. Beytullah, Allah'ın evi... Siz de Allah'ın misafirisiniz. Kabe'ye karşı bir manevi sıcaklık duyuyorsunuz, bir anne sıcaklığı... Karşısına geçip saatlerce seyretseniz hiç sıkılmazsınız. Sanki sizinle konuşur. Sanki demek fazla, eğer ona kulak verebilirseniz, onun size neler anlattığının farkına varırsınız. Hz. İbrahim (as)'den bugüne kadar o kutsal mabet ne kadar çok Allah dostunu ağırlamış, hepsinde kim bilir ne güzellikler görmüş ne gibi acı tatlı olaylara şahit olmuş. Azıcık dikkat kesilseniz o hatıraları bir bir duymaya başlarsınız. Rabbim hikmeti fark eden akıl, hakikati gören göz, hak sözü işiten kulak, zikirten bir an bile gafil olmayan gönül versin.

Hacerül Esved, Kabe'deki en özgün parça ... Peygamber Efendimiz (sav)'in "İşte burada göz yaşı dökülür." dediği yer. Tavafın başlangıç noktası. İbrahim (as) ve oğlu İsmail (as)'dan bize kalan kutsal hatıra. Ona dudaklarını değdirebilmek için Mü'minler kıyasıya mücadele ediyorlar. Ve sağ tarafında mültazem Peygamber efendimizin mübarek vücudunu yaslayıp dua ettiği gözyaşı döktüğü, duaların reddedilmediği özel kısım. Bütün bunların yanında Kâbe örtüsünün hoş kokusu...

Tavaf... Farklı renklerde, farklı dilleri konuşan dünyanın dört bir yanından "Lebbeyk (Buyur Allah'ım)" diyerek koşup gelen yüzlerce müminin aynı hareketi uyum içinde tekrarlaması... Bir de ihramlıysanız tefekkürün kapıları ardına kadar açılır. Başta mahşer yeri aklınıza düşer, bir an ürperirsiniz. Rabbimize karşı, kendinize ve başkalarına karşı yaptığınız

yanlışlar geçer zihninizden, pişman olursunuz; yalvarabileceğiniz tek kapidan, Allah'tan, af dilersiniz, bir an gözlerinize yaş dolar. Etrafınızdaki farklı ülkelere gelmiş, kadın erkek, genç yaşlı birçok Müslüman'ın sizinle birlikte aynı Rabbe yalvardığını görürsünüz, İslam kardeşliğinin güzelliği ruhunuzu sarar, yalnız olmadığının farkına varırsınız. Makam farkı, sınıf farkı, renk farkı, ırk farkı, devlet farkı yoktur tavafta, herkes sadece ve sadece kuldur, kulluğunuzu hatırlarsınız kibirden kurtulursunuz, mütevazılığa bürünürsünüz. Rabbimizin "Şüphesiz, Allah katında sizin en üstün olanınız, takvaca en ileride olanınızdır." sözünün anlamını daha iyi kavrarınız. Yıllarca "Şunlar bizi arkadan vurdu, bunlar bizi sevmezler." gibi fitne tohumlarıyla kardeşleriniz ile aranızın açıldığının farkına varırsınız.

Hac ve umre, uluslararası bir kongredir aslında. "Müslümanların derdiyle ilgilenmeyen bizden değildir." buyuyor peygamber efendimiz (sav). Bütün dünya Müslümanlarının kendi ülkeleri ile ilgili olumlu olumsuz tüm olayları diğer ülkelere Müslüman kardeşiyle konuştuğu ve değerlendirdiği, dünya üzerinde İslam'a ve Müslümanlara karşı yapılan saldırıların değerlendirilip tedbirlerin konuşulması gerektiği bir kongre. Bu ibadetin bir de bu yönünü düşündüğün zaman bir kenarda oturup sadece tespih çekmekle, Kur'an okumakla ve namaz kılmakla yetinmiyorsun; etrafındaki Müslümanlarla konuşmak için fırsat kolluyorsun. "Müslümanlar kardeşlerdir." ilahi düsturunun ne kadar yüce ve ne kadar güzel olduğunun tadına varıyorsun.

Rabbim o mübarek topraklara gitmeyenlere en kısa sürede gitmeyi gidenlere de tekrar gitmeyi nasip etsin. O beldelere olan muhabbetimiz artırsın.

Körpe Kedi

Taşın içinde ağlamış olmalı
Ortasından kırılmış taşları
Elde tutmanın bir hissi vardır
Herkes girip ağlamalı
Özür dilerim
Sana öyle bakmamalıydım

Çıkıp köprüden geçip üstünden
Gırtlak gırtlığa durunca
Yutulmuyor
Ortasında taşın oracıkta
Köpeklerin bir kediyi boğduğunu görmüş-
tüm
Aklımdan çıkaramıyorum bu fikri
Kedi uzanıp kalbimi yalıyor
Körpe kedi körpe dili

Çeşmeye in Türkçede geçsin adın
Suyu yüzüne vurarak ağlamayı sakla
Bir ahali kurşunlar güzeli
Bir ben severken çıldırırım

Taş uzatayım ya da atayım yüzüne
İnsan derisinden bir atlas olan yüzünü
Kurula
Yüz dediğin insanlardan yapılma olur
Taş dediğinin içine insan girer
Bir ben severken çıldırırım

Emre Söylemez

kürt kızına ağıt

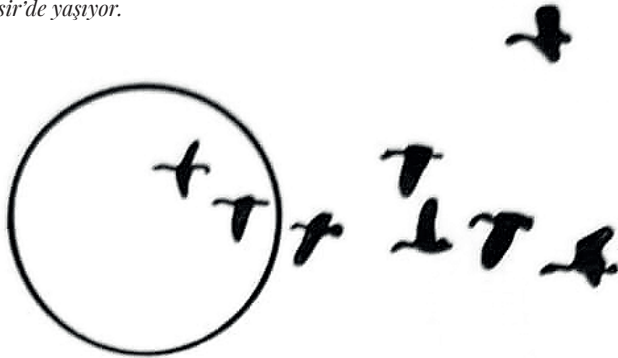
dünyayla arama giren ellerini seviyorum.
yaşama çağırın ıslak dudaklarını.
koca bir dağ oluyorsa göynüm göynünde
şaşkın bir mevsim gibi genişliyorsay gök
sen de unuttuğum ulu bir muştunun hatırındadır.

mevsimlerden geçiyoruz, ateş sürgünü filizlerden
sen ateş oluyorsun ben hep kürt
çocuklar kürtçe şarkılarla raks ediyor gecenin rahminde
bozulmuş tövbeleri çözüyorum ben nasuh ve kekre
kaç tövbe bozdum kaç günahıta boğuldum
ellerimi kaç kere yıkadım ak ellerinde
saymadım kürt kızı çetelesi yok cebimde
allah biliyor sen de biliyorsun ya
allah istatistik tutmaz.
iyi ki istatistiklerden beri bir allaha inanıyoruz
esirgeyen, bağışlayan, tutup kaldıran, yolumuzu açan
bozuk tövbelerimize tahammül, yine tahammül
hep tahammül gösteren ve asla terk etmeyen.

sen ne güzel bakıyorsun hani bütün gövdenle dönüp
dünyayla aramızda koca bir boşluk oluşuyor ya
göğre ağıyor ya içimde cevelanlı kuş
tanrım diyorum, tanrım sen biliyorsun sakladıklarımı.
içimizde birikenleri, boğazda düğümleri
ez nikarım te nebêjim ez dıkım

süreyya tank

İvrindi/Gümelili. Balıkesir'de yaşıyor.

Y. Ziya

Unutmadık, Unutmayacağız, Unutturmayacağız

Sıcak bir yaz akşamında,
Başladı silah sesleri yanı başımda.
Bizim tanklarımız, bizim askerlerimiz sokaklarda,
Bir günah işleniyordu karanlıklarda.
Yapmayın, etmeyin dese de halk,
Dinlemedi sürdü üstüne bir tank.
Gözleri kör, kulakları sağır olmuştu,
Bakmadan ezip geçtiler,
Bunlara n'olmuştu?
Havada parlayan yıldızlar değil, uçakları o gece,
Attılar bombaları, elinde bayraklı nice gence.
Bir emir geldi Başkomutandan, döküldü yollara genci, yaşlısı,
İzmirlisi, Bursalısı, Maraşlısı.
Çoluk, çocuk sabahladı caddelerde, köprüde,
Kahramanlar atladi önlerine,
Biri vardı ki halis Türk, halis Demir,
Kılıçtan keskindi gelen emir.
Aldı abdestini, çıktı şehadet yoluna,
Vurdu alınından o darbeci haini,
Kurtardı zalimlerden, değişti milletin kaderi.
Kalbimiz sizinle Ey Kahraman Asker!
Kalbimiz sizinle şanlı Türk Milleti!
Unutmadık o günleri, unutmayacağız,
Yıllar geçse de ardından unutturmayacağız!

Hatice Üzüm

Aydın ilinin Buharkent ilçesinde dünyaya geldim. Evliyim, iki kızım ve bir oğlum var. Lise eğitiminden sonra Mersin Taşucu Turizm ve Otelcilik MYO'nda ön lisans eğitimi aldım. Ardından Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği bölümünü bitirdikten sonra İngilizce pratiği için İngiltere'ye gittim. Birçok alanda kurslara katılarak kendimi geliştirmeye çalıştım. Şu anda özel bir kurumda çalışmaktayım. Okumayı, yazmayı, öğrenmeyi, öğretmeyi ve çocukları çok seviyorum. Çocukları, okumayı, yazmayı, öğretmeyi, paylaşmayı çok seviyorum.

Sükût

çıkıldım ilk tepenin yamacına
tutunan ağaçlardan
düşüm
ipek sesiyle
yalvarışın savurduğu saçlarından
ipek sesiyle ve ipekten
düşüm ve sana tutundum
düşüğüm tüm yollarda.

-âşık olduğum şarkıyı söyledim dün tepe-
deki ağaçlardan-

duydum ve dinledim boynundaki mavi ke-
bekleri
gördüm ve izledim mavi keleklerin rüya-
sını
ve sana düşüm bütün yollardan.

tüm düşüşlerimin neticesiydi düşü-
şüm
düşüm
bu güne kadarki düşüşlerime
sana düşüm bütün düşlerimde.

Muharrem Kaplan

Batı İnsanınin Eğitilmiş Kedi Rolü

Bazı marifetler kazandırılan bir kedinin tepsi içinde kahve ikram ettiği söyleniyormuş. Bunu işiten hikmet sahibi, muzip biri, kedinin sahibini ziyaret etmeye karar verir. Hoşbeş ederlerken odanın kapısı açılır, kapının boşluğunda, arka ayakları üzerinde dikilmiş, ön ayaklarıyla bir kahve tepsisi tutan, üstelik tepsinin içinde iki fincan kahveyi de taşıyan kedi görünür. Kedi, o vaziyette salına salına kahveleri ikram etmek üzere odanın ortasına doğru yürürken, muzip misafirimiz, kediyi sınamak için cebinde getirdiği fareyi orta yere salıverir. Kedi fareyi görür görmez elindeki tepsiyi bir tarafa fırlatır ve farenin üzerine doğru seğirtir! Bu fıkrayı mahlûkatın fıtratının ve tıynetinin değişmez olduğuna misal olarak anlatırlar. Kimilerine biraz zorlama görünse de, fıkra Batı hayat tarzına uygulanabilir gibi duruyor. Batı uygarlığı (Avrupalı ve Amerikalı insanın hayat tarzı) yapısal olarak çifte standartlıdır (yani adaletsizdir, yani kendi nefsi için istediğini komşusu için istemez, zararı kendine dokunmayan bir hatanın düzeltilmesi cihetine kolay kolay yanaşmaz). Batı hayat tarzı sadece adaletsiz değil, aynı zamanda ikiyüzlüdür de. Hz. İsa'ya atfen bir yanağına tokat atılınca öteki yanağını çevir öğüdü günümüz Hristiyan'ı için bir anlam taşıyor. Onlar tokadı yiyince öteki yanağını çevirme yerine, gücü yettikçe kısas uygulamakla da kalmıyor, işi intikam almaya kadar götürüyor. Musevilik ise, Roma ve Atina hu-

kuklarında olduğu gibi, ırkçı ve köleci anlayışın ürünüdür. Museviliğe göre, yalnız İsrail neslinden gelenler Allah'ın sevgili kuldur, öteki insanlar Yahudilere hizmet etmek için yaratılmıştır. Bu yüzden, faiz yasağı sadece Yahudiler arasında geçerlidir, diğer din mensuplarına fahiş oranlarla faiz uygulamak mubah ve caizdir. Günümüz Batı âleminde sözü edilen insan hakları kavramını onların şimdi sözünü ettiğimiz ikiyüzlü anlayışından soyutlayarak anlamaya kalkışmak safdillik olur. Almanya'nın, Fransa'nın türlü bahanelerle Türkiye'ye ve orada yaşayan Türklere karşı uyguladığı hasmane tutum bu cümleden sayılabilir. Batı âleminin kadim değer yargılarına göre yapılandırılan yeni dünya sistemi aslında Batının geleneksel değer yargılarını sürdürmeye yöneliktir. Yeni dünya düzeninden Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra da, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da bahsedilmişti. İçinden geçmekte olduğumuz zaman diliminde yaşadığımız dünya sisteminde de kuşku duyulmasın ki, söylenenlerle yapılanlar arasında, kuram ile uygulama arasında aynı dramatik fark sürdürülecektir. Doğal olarak ceberutların lehine... Batı, eğitilmiş kedi rolünü sadece kendi insanları arasında oynar. Müslüman söz konusu olduğunda edindiği eğitimi unuttur. Bu nedenle İslâm'ın sadece Müslümanlara değil, bütün insanlara yardım edeceğine ilişkin inancımız artan bir güçle varlığını sürdürüyor.

Rasim Özdenören

Ay Takvimine Dair

“... İki türlü takvim vardır arz üzerinde. Bir tanesi şemsi yani güneşin dönüşümüne bağlı olan takvim. Bugün halen dünyanın büyük çoğunluğunda kullanılan takvim budur. İkincisi de kameri takvimdir. Kameri takvimde milletimiz çok iyi bilir gerek Ramazan dolayısıyla gerekse mübarek geceler dolayısıyla senenin belli günlerinde dönüşümlü olarak daha çok on gün fark atarak seyreden bir takvimdir. Bu da kamerin hareketlerine bağlı bir takvimdir.

Arz üzerindeki bir takım olaylara baktığımız zaman aslında arzın biyolojisi kameri takvimle planlanmıştır. Çiçeklerin açmasından tohumların yetişmesine kadar canlıların doğurmasına kadar hepsi kameri takvime tabidir. Bunu hepimiz farkında olmadan izlersiniz.

Bütün hayvanların doğum süresi ya 21 gündür ya 28 gündür yahut onun katla-

rıdır. Yani haftaya tabidir. Hiçbir doğum biyolojik hadise şemsi takvime göre ayarlanmış değildir. Hepsi kameri takvime göre ayarlanmıştır.

Bunun daha ilginç insan hücrelerinin vücut içerisindeki mitozudur ki o da kameri takvime ayarlanmıştır.

Bundan dolayı da kanser tedavisi yapılırken tedavilerde duymuşsunuzdur 21. gün 28. gün 15. gün gibi belli hücre mitozlarına göre ayarlarlar.

Demek ki aslında asıl takvim kameri takvimdir.

Fakat kullanılışı itibariyle şemsi takvime nazaran pek pratik değildir.

Yani insanlar senenin günlerini gelecek senede aynı günlerde yaşamak isteyecekleri için şemsi takvimi daha çok tercih etmişlerdir.”

Onkolog Dr. Haluk Nurbaki

AHDE VEFA

Bir keresinde Eğinli Hacı Hafız bir Kur'an merasimine davet edilir. Bir genç hafızın, "aşere takrib" icazet merasimi için çağrılıdır. Eğinli Hoca Efendi, Şeyhü'l-Kurra olarak merasimi idare edecek, duasını yapacak. Ve geleceğine dair de söz vermiştir.

O gece sabaha karşı, Hoca Efendinin altı yaşındaki oğlu vefat etmiş. İcazet merasimi öğleden önce yapılacak idi.

Hoca hanımına;

-Çocuğun üzerini örtün, ben gelirim inşallah! Diyerek evden çıkmış.

Ailesi; doktor getirecek, cenazeyi yıkamak için gassal getirecek sanmışlar. Eğinli Hoca ise doğruca merasimin yapılacağı yere gitmiş. Programı bitirir, duasını yapmış ve sonra izin istemiş. Ev sahibi:

-Efendim, yemek yenilecek, lütfen acele etmeyin, demiş.

Hoca Efendi:

-Allah razı olsun, Allah kabul etsin. Ben size program için söz vermiştim, yemeğe sözüm yoktu. Sözümü de icra ettim. İnşallah yavrumuzun, ilim icazetini vermek için de geliriz. Ama benim acilen eve gitmem lazım.

Cemaat çok ısrar edince, durumu açıklamak zorunda kalmış.

-Bizim küçük mahdum sizlere ömür, Allah'a emanet ettik.

-Hocam cenazeyi bırakıp mı geldiniz?

Gelen cevap her hocanın da her babanın da veremeyeceği kıvamdadır:

-Cenaze benim oğlumdur, bekler. Bir kişidir. Ama burada ahya, diriler bekliyor. Bunca yıllık hoca olarak bizler sözümüzde durmazsak, sonra nasıl insanlara ahlaktan bahsederiz? Cemaat de hocanın arkasından giderek cenazeye katılırlar.

TALEBELERE HİZMET VAKFI

Tahatkaile mah. Akarsu (pek iy saray) Zemin kat no 23 Osmangazi / Bursa ricat@dengeci@gmail.com

Abdulah TAŞCI
Adem SAĞLAM
Emre SÖYLEMEZ
Hacer NÖÖMAN
Hemide DAÇ
Jamal SANG
M. Mesut ŞEK
Yakup KARAHAN
Yazar KUTLU
Ahmet ÖVERGİN
Bilal KEMİKLİ
Ebrar ALTINÖZ
Fatma ÇAĞIRAN
Fatma ÜNSAL
Furkan AKYOL
Furkan UZUN

M. Fatih KAYA
Melih KARA
Mehmet TEMELLİ
Muhammed TAN
Muhammed KAPLAN
Mustafa KARA
Oğuz DİNÇER
Sami DÜLGER
Seda AYDOĞMUS
Sena ÇALIŞAN
Yazar KUTLU
İsmail Aker ÖZLÜEN
Ahmed Saad KEMİKLİ
Hacer AYÇİN
Enes Talha TÜFEKÇİ
Emine Ezrin ÇELİKSO

Hasan KARINBAZ
Yusuf KOŞUOĞLU
Nevzat PEHLİVAN
Yazar DOĞRU
Abdurrahman KANAC
Ümit SAVAŞ
Deniz MESTEN
Muhammed DEMİR
Ömer Naci SOYTURK
Sadık ŞENKAYA
Serpil ÇOLLAK
Ahmet Şenku ŞAKALAN
Ahmed Yazar ÇUNDUZ
Merde Özal MENGÜŞOĞLU
Bünye Özbek SEYHAN
Gülner AŞÇIOĞLU

ricat
8
Yazarlarımız

[f](#) [@](#) [v](#) /talebelerehizmetvakfi
[0505 358 36 50](#) [0539 458 96 50](#)
www.talebelerehizmetvakfi.org

BAĞIŞLARINIZ İÇİN

TALEBELERE HİZMET VAKFI

VAKIFLAR BANKASI CUMHURİYET ŞUBESİ/BURSA
IBAN: TR31 0001 5001 5800 7290 5210 33 Vergi No: 8160051416

H. Emin

AKÇALAR

YUMURTA

sağlıklı yaşam için...

MİRAS OLTU TAŞI

- * Toptan
- * Oltu
- * Kehribar
- * Kuka
- * Doğal Taş
- * Püskül Çeşitleri
- * Gümüş Çeşitleri

₺ :9351 0141 773

₺ :589 09 52

Temel CENGİZ
0 505 684 02 60

Tahtakale Mah. Çelebiler Cad.
Akarsu İpeççi İş Sarayı No:25
Heykel / Osmangazi / BURSA

Ünver Tesbihcilik

Tesbih - Gümüş - Antika ve takı tasarımı

Tahtakale Mahallesi
Çelebiler Caddesi
Akarsu İpeççi 1 Pasajı
No:108
Osmangazi / BURSA

İrfan Ünver

☎ 0 532 796 05 58

FURKAN DİJİTAL REKLAM

Açık Hava Reklamcılığı

Sedat TEKİN
0533 510 94 76

Instagram icon
furkandijitalreklam

Tahtakale Mh. 20.Okul Sk.No:5/A Osmangazi / BURSA

HAKEMSTORE®

Tel.: 0224 360 39 40 - Gsm: 0530 881 55 66

CASIO

Voxkero

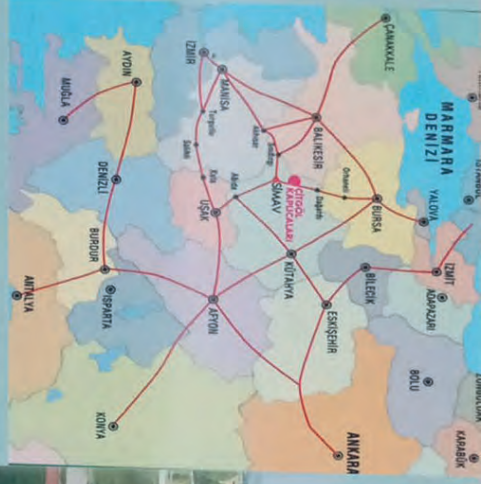
ErvoCom
Communications Systems

SIGNAL BIP

lotto

SELEX
SPORT SERIES

Çiğözü'nü Konumu ve Ulaşımı

Ankara-Sımaç-Çiğözü455 Km
Antalya-Sımaç-Çiğözü385 Km
Bursa-Sımaç-Çiğözü190 Km
Balıkesir-Sımaç-Çiğözü140 Km
Denizli-Sımaç-Çiğözü220 Km
Eskişehir-Sımaç-Çiğözü225 Km

Konya-Sımaç-Çiğözü420 Km
Kütahya-Sımaç-Çiğözü152 Km
Manisa-Sımaç-Çiğözü195 Km
İstanbul-Sımaç-Çiğözü555 Km
İzmir-Sımaç-Çiğözü237 Km
Uşak-Sımaç-Çiğözü87 Km

RESERVASYON

Tel: (0274) 543 22 67 /4 Hat/543 27 39 /3 Hat)
Faks: (0274) 543 27 42 /543 20 01
Sımaç - Hemaracık Yolu, Üzen 5. Km,
SİMAÇKÜTAYHA
www.cigokkaplicileri.com
Depozit Hesabı: Ziraat Bankası 0200 1346-5005

Çiğözü Kaplıcaları
Çiğözü

Eğide yaşamı kucağında
bir sevgi dünyası

ÇİĞÖZÜ - SİMAÇ - KÜTAYHA

HAYAT HASTANESİ

1978

*Sağlığınız İçin 43 Yıldır
Hayat'tayız.*

hayat_hastanesi f bursahayathastanesi

444 2364

ozelhayathastanesi.com.tr

